



## **EESTI ÕPILASESINDUSTE LIIT**

### **Eesti Õpilasesinduste Liidu XXII üldkoosoleku protokoll**

Aeg: 10.-11. aprill 2010  
Koht: Rapla Vesiroosi Gümnaasium  
Osavõtjad: Lisa 1  
Koosoleku juhataja: Merilin Piipuu  
Sõnavõttude registreerija: Uku Talmar  
Protokollijad: Siiri Pajupuu, Kristjan Martin Kasterpalu

#### **Üldkoosoleku päevakava:**

1. Juhatuse tegevusaruanne
2. Majandusaasta aruande kinnitamine
3. Revisjonikomisjoni otsuse kinnitamine
4. Revisjonikomisjoni valimine
5. Eelarve kinnitamine
6. Töögruppide otsusprojektide kinnitamine
7. Juhatuse valimine

#### **Avamine**

EÕEL juhatus esimees Sille Lukk tervitussõnad ning päevakorra tutvustamine.

Sille Lukk teeb ettepaneku üldkoosoleku häätelugemiskomisjoni kinnitamiseks koosseisus Henri Kiivit, häätelugemiskomisjoni esimees, Margus Ülper, Siret Leoke, Katri Kreinin.

Otsus: Kinnitada häätelugemiskomisjon esitatud koosseisus (poolt 80, vastu 1, erapooletu 1).

Sille Lukk teeb ettepaneku üldkoosoleku presiidiumi kinnitamiseks koosseisus Merilin Piipuu, presiidiumi esimees, Uku Talmar, sõnavõttude registreerija, Siiri Pajupuu, protokollija.

Otsus: Kinnitada presiidium esitatud koosseisus (poolt 80, vastu 0, erapooletu 2).

Presiidiumi esimees tutvustab hääletamise ning üldkoosoleku korda.

Presiidiumi esimees viib läbi kohaloleku kontrolli.

Kohal on 82 delegaati. Liikmeid on kokku 194, kvoorumi täitmiseks on vaja 65 liikme kohalviibimist.

Järeldus: üldkoosolek on otsustusvõimeline.

Üldkoosoleku päevakorra tutvustamine.



Küsimused:

Liige 155: K: Kas revisjonikomisjoni avalduse kohta saab ka küsimusi esitada?

Vastus: Jah.

Otsus: üldkoosoleku päevakord kinnitatud (poolt 79, vastu 0, erapooletuid 3).

Haridus- ja teadusminister Tõnis Lukase videotervitus.

Õpilasesinduste Assamblee peasekretär Sergei Metlevi tervitus. Sõnum: Unistus kahe eraldi liidu asemel üks õpilasorganisatsioon.

## **1. Juhatuse tegevusaruanne**

Juhatus kannab ette 2009. aasta tegevusaruande vastutusvaldkondade kaupa.

### **1.1) Administratiivne valdkond**

Kannab ette Sille Lukk.

### **1.2) Liikmete valdkond**

Kannavad ette Kadri Tõrva, Marianne Kikas.

Aasta tegevused ning eesmärgid olid ühtekuuluvustunde suurendamine ning projektid.

Küsimused:

1. Liige 82: K: Koolitajate koolitus ja õpilaskondade arendamine. Kaks erinevat asja, mitte üks koolitus?

V: Sama projekti raames, projekt toimus kahes etapis, mida eristatakse koolitajate koolituse etapi ja õpilaskondade arendamise vormis.

2. Liige 113: K: NLT ei ole loetelus välja toodud. Kas tehniline viga või teadlik?

V: Ei ole seal, on mujal teksti sees.

### **1.3) Avaliku poliitika valdkond**

Kannab ette Kristo Peterson.

Põhitegevus projekt „HÕIGE“. Koolisüsteemi muudatused nii PGS, õppekavade, kõrgkoolide sisseastumiste osas samme tehtud.

Küsimused:

1. Liige 82: K: EÕEL-il on hindamise ekspertgrupis koht. Ekspertgrupis osalenud T. Laigu töö kommentaarid?

V: Oli 3 kohtumist, mis arutasid hindamise süsteemi. Esindaja oli kohal.

### **1.4) Avalike suhete valdkond**

Kannab ette Elis Tootsman.

Tegevus liikmete ühtustunde tekitamine ning imagoloogia ja promotsioon.

Küsimused:

1. Liige 82: K: Õpilasleht Õ. Millal sünnib?

V: Meeskonna kokkupanemine toimub.

2. Liige 82: K: Toimkonna kokkupanemine kuidas?



V: Tutvustus ning kandideerimise avamine.

3. Liige 82: K: „101 last Toompeale“ – AS seos sellega?

V: Pigem valdkondlik, mitte isikuline seos.

### **1.5) Rahvusvaheliste suhete valdkond**

Kannab ette Sille Lukk.

Ei olnud 2009. aastal pririteetne valdkond juhatusesiseselt, valdkonnale korraldati siiski konkurs koordinaatori kohale.

Küsimused:

1. Liige 82: K: Miks mindi vastu osade liikmete palvele kohe eraldi positsioon luua ning liideti AS positsiooniga?

V: Tehti nii hästi kui suudeti ning siis kui suudeti.

2. Liige 82: K: Miks?

V: Tegime nii kiiresti kui suutsime.

### **2. Majandusaasta aruande kinnitamine (Lisa 2)**

Majandusaasta aruande kannab ette Sille Lukk.

2009. aasta lõppes positiivse tulemiga.

Küsimused:

1. Liige 155: K: Revisjonikomisjoni kohta küsimus.

V: Revisjonikomisjoni otsus läheb eraldi kinnitamisele.

2. Liige 133: K: Majandusaasta aruandest aasta algusest puudu Katre Kikkas, kes juhtis projektide valdkonda.

V: Vastav muudatus viiakse sisse.

3. Liige 155: K: Bilansis viide lisale nr 2. Mida see nr tähendab?

V: See on hetkeseis.

4. Liige 155: K: Kasumiaruandes on ettevõtlustulud – mida need tähendavad?

V: Tegu ürituste sponsorlusega, mis on arve alusel esitatud.

Otsus: Kinnitada 2009. majandusaasta aruanne (poolt 78, vastu 2, erapooletu 2).

### **3. Revisjonikomisjoni otsuse kinnitamine (Lisa 3)**

Kannab ette Sille Lukk.

Küsimused:

1. Liige 82: K: Kas aruande ettekandmine on niimoodi (ilma revidentide kohalviibimiseta) lubatud? Küsimus presiidiumile.

V: Jah.

2. Liige 113: K: Kas Katre Kikkase puudumine on tehniline või tahtlik?

V: Näpuviga, kuulub parandamisele.

3. Liige 155: K: Miks kuludokumente ei ole läbi vaadatud üldse ja ka pisteliselt?

V: Revidendid olid kursis kõigega ning seetõttu puudus tarvidus põhjaliku dokumentatsiooni kontrollimise järele.

4. Liige 155: K: Mis osad ei vasta nõuetele ning mis osad need on?



V: Ei ole detailselt välja toodud, täielikku heakskiitu ei antud täieliku (st originaaldokumentatsiooni) läbivaatuse mittetegemise tõttu.

Otsus: Revisjonikomisjoni aruanne kinnitatud (poolt 70, vastu 6, erapooletu 6).

#### **4. Revisjonikomisjoni valimine.**

Kandidaatuuri on esitanud Kadri Tali ja Ott Sarapuu. Revisjonikomisjon peab olema vähemalt kaheliikmeline.

Küsimused:

1. Liige 113: K: Revisjonikomisjoni korduval koosseisul ei ole ajalist piiri?

V: Ei.

Otsus: Kinnitada revisjonikomisjon aastateks 2010-2012 koosseisus Kadri Tali ja Ott Sarapuu (poolt 81, vastu 0, erapooletu 1).

#### **5. Eelarve kinnitamine (Lisa 4)**

Kannab ette Sille Lukk.

Küsimused:

1. Liige 82: K: Kas palgakulu 3 inimese vahel?

V: Jah.

2. Liige 155: K: Administreerimiskulud. Palun näide ja kuidas see kalkuleeriti?

V: Transpordikulud. Ja igapäevased kontorikulud.

3. Liige 155: K: Miks ei ole reservi?

V: Kulud on seal sees olemas.

4. Liige 82: K: Ettepanek: mitte kinnitada eelarvet sellisel kujul.

V: Tänu ettepaneku eest.

5. Martti Martinson: K: Tuluallikas ainult üks. Kas pole teisi plaanitudki?

V: Tegu on tõesti HTM aastatoetusega. Projektid on käsil.

6. Liige 82: K: Jutt siiski kogueelarvest. Mitte HTM-i eraldisest ainult.

V: Tegu reaalse summadega, mitte spekulatsioonidega.

7. Liige 113: K: Ettepanek: lükata homseks arutamisele.

Presiidiumi esimees teeb ettepaneku viia eelarve arutamine järgmise päeva esimeseks arutelupunktiks.

Otsus: Eelarve arutamine esimene päevakorrapunkt järgmisel päeval (poolt 70, vastu 11, erapooletu 1).

#### **10. aprilli päevakavapunktide arutelu lõppenud.**

#### **11. aprilli päevakavapunktide arutelu.**

#### **Tervituskõned**

EÕEL juhatuse esimees Sille Lukk ütleb tervitussõnad.

Rapla vallavolikogu esimehe Erlend Tammenurme tervitus.



EÕEL vilistlase Anto Liivati tervitus.

Üldkoosoleku juhataja teeb kohaloleku kontrolli.  
Kohal on 84 delegaati.

Juhatus teeb ettepaneku presiidiumi koosseisu kinnitada protokollija Siiri Pajupuu asemel protokollija Kristjan Martin Kasterpalu, põhjenduseks senise presiidiumi koosseisu töö võimatus Siiri Pajupuu puudumise tõttu.

Otsus: Kristjan Martin Kasterpalu kinnitatud presiidiumisse(poolt 82, vastu 0, erapooletuid 2)

## **5. Eelarve kinnitamine (Lisa 4)**

Kannab ette Sille Lukk.

Lisasime punkti 6 Haridus- ja Teadusministeerimi toetuse abil. Eelarve kogumahuks sai 1,6 mln krooni. Kirjutasime tulu ja kulu liigid rohkem lahti. Kui planeerida ja teostada eelarvet nii, et ühtki uut kulu ega ümbersuunamist ei tule, jääme eelarvega tasakaalu.

Küsimused:

1. Liige 82: K: Mis on kodulehekülje haldamiskulud?

V: EEneti teenuste kulu, uue kodulehe haldamiskulud.

Otsus: Eelarve kinnitatud (poolt 82, vastu 0, erapooletu 0)

## **6. Otsusprojektide menetlemine**

Koosoleku juhataja tutvustab otsusprojektide menetlemise protseduuri.

### **6.1) EÕEL sotsiaalpoliitilised lähtemõtted 2010 (Lisa 5)**

Kannavad ette Maarja Helena Meriste, Sten Kaldre

Mõtlesime välja EÕEL sotsiaalpoliitilisi lähtemõtteid. Uued tegevusvaldkonnad vajavad aramusbaasi. Selles dokumendis pole dogmasid, pigem kaudsemad ideed.

Küsimused:

1. Liige 155 - K: Palun tooge näide iganenud õppemeetodist?

V: Vanemas eas õpetajad kasutavad ainult auditoorset õpet

2. Liige 82 - K: Teie dokumendis on korduvald punkte, miks mitte neid välja võtta?

3. Liige 117 - K: Mida kujutab endast punkt 2.9?

V: Näiteks klassivanemate ümarlaud. Eelkõige organiseeritud suhtlus.

4. Liige 113 - K: Õpilasesinduste aabits ei ole piisavalt sisukas?

V: Asjad on erinevate eesmärkidega. Järelevaatamine annab paremaid lahendusi.

5. Liige 82 - K: 2.7: Kuidas panevad kohalikud õpilasorganid kogu kooli kaasa tegema?

V: Rõhutaks, et dokumendis on näidatud meie töögrupi aramus. Konkreetset meetodit pole.

6. Liige 155 - K: 1.7: Kuidas võiks EÕEL olla rohkem kohal?

V: Inimesi võiks olla rohkem kohal, kes kinnitaks õpilasesinduste rolli olulisust.

7. Liige 113 - K: 1.8: Kas taoline teema on EÕEL prioriteetide hulgas?

V: Töögrupile esitati küsimus: mis teemadega peaks sotsipoliitika juht tegelema. Üritasime sellele vastata.



8. Külaline – K: Mismoodi kavatsete sisse viia T.O.R.E. inimeste koostöö? See ei toimi.  
V: Propageerida ÕE aktiivsust Liidu kaudu.

Parandusettepanekud:

1: Liige 82 - Kustutada punkt 1.3

Selgitus: TORE ei tohi olla lähtepõhimõte.

Otsus: Punkt jääb dokumenti (poolt 7, vastu 30, erapooletu 39)

2: Liige 82 – Kustutada punkt 1.7

Selgitus: dokumendi esitajad kinnitasid kattuvust

Otsus: Punkt kustutatakse dokumendist (poolt 52, vastu 4, erapooletu 24)

3: Liige 82 – Kustutada punkt 2.4

Selgitus: kattuvus 1.3'ga, mis jäi sisse, järelikult 1.3 peaks võetama välja.

Otsus: Punkt kustutatakse dokumendist (poolt 33, vastu 32, erapooletu 15)

4: Liige 82 – Kustutada punkt 2.10

Selgitus: tegemist ei ole mitte tööpõhimõtte, vaid meetodiga

Otsus: Punkt kustutatakse dokumendist (poolt 36, vastu 32, erapooletu 14)

5: Liige 82 – Lisada punkt 3.4 sõnastusega „Koolid peavad olema ligipääsetavad ka liikumistakistustega inimestele.“

Selgitus – EÕEL peab omama antud teemal arvamust

Otsus: Punkt lisatakse dokumenti (poolt 72, vastu 1, erapooletu 9)

6: Liige 133 – Kustutada punkt 1.8

Selgitus – ei kuulu EÕEL prioriteetidesse, EÕEL peaks hoidma ennast seal, kus ta peab olema  
Liige 82 - K: “Noortest lähtuv tervisekasvatus” on ju Liidu projekt ja seega prioriteet?

V: Selline projekt on tõesti olemas, aga võeti vastu selle juhatuse ajal, kuhu mina kuulusin, seega tean paremini. Halb näide.

Liige 87 – Repliik: EÕEL seisab kõigi õpilaste heaolu eest, sh tervis

Liige 113: Maanteeametiga võiks ka koostööd teha autoga sõitvate õpilaste suhtes. Jääme oma prioriteetidele kindlaks.

Otsus: Punkt jääb dokumenti (poolt 33, vastu 35, erapooletu 13)

Otsus: Dokument on vastu võetud (poolt 76, vastu 2, erapooletu 0)

Liige 113 – Sõnavõtt: Välja jagatud 85 mandaati aga dokumendi hääletuses kajastub 81

Koosoleku juhataja viib läbi kohaloleku kontrolli

Kohal on 82 delegaati.

Otsus: Dokument on vastu võetud (poolt 76, vastu 4, erapooletu 2)

## 6.2) Õpilasesindajate roll Eestis (Lisa 6)

Esitlevad Siim Kingu, Henry Narits, Toomas Laigu

Küsimused:



1. Liige 155: K: Kuidas külastada iga liikmeskooli?

V: Arengukavas on sees, et liikmeskondade töögrupp tegeleb külastamisega.

2. Liige 82 – K: Märkimisväärne, et kõik koolid on EÕEL-ga liitunud. 600 kooli praegu, 2 kooli päevas. Kuidas?

V: See on unistus, arengukava. Realiseerimine pole oluline.

Liige 144: Repliik: Arengukava ei tohi olla unistus, ta peab olema teostatav.

### 6.3) Rahvusvaheline noorte koostöö (Lisa 7)

Esitleb Valter Söderman.

Küsimused:

1. Liige 82 – K: Tell us something in Estonian!(Õelge midagi eesti keeles!)

V: Mulle meeldib väga Eestis olla. Mulle meeldib oma eesti keelt parandada.

### 6.4) Haridusplatvormi eelnõu (Lisa 8)

Kannavad ette Kristo Peterson ja Edvard Ljulko.

Kristo Peterson tutvustab haridusplatvormi(edaspidi HPV) tähtsust: HPV on tähtsusest kolmas dokument EÕEL paberihierarhias. HPV on mahukas dokument, kus on pandud kirja õpilaste seisukohad. Tema alusel moodustatakse ülejäänud EÕEL seisukohad. Esimene HPV valmis sügisel aastal 2004, küsitluses osales 2000 noort. 6 aastaga on palju muutunud, seega tuleb HPV uuendada. Just sellepärast on käesoleval aastal HPV uuendamine avaliku poliitika töögrupi prioriteet. Oleme korraldanud koolituspäevi üle Eesti – nende arvamus kajastub praeguses HPV eelnõus. Eile toimus kolm haridusplatvormiteemalist töörühma. Aitäh kõigile, kes eile öösel aitasid HPV kokku panna. Eelnõu, mida nägite reede õhtul, on uuendatud. Juhatus paneb teile ette platvormi eelnõu, mis on kokku pandud Edvard Ljulko poolt. Pärast söömist hakkame me haridusplatvormi teemahaaval läbi võtma. Iga teemapaketti tutvustab lühidalt Edvard. Tähelepanu: haridusplatvormi eelnõusse tehakse ainult sisulisi parandusettepanekuid. Keelelisi parandusi teeb hiljem juhatus.

Edvard Ljulko juhatab väga lühidalt sisse kõik haridusplatvormi teemad.

Küsimused:

1. Liige 113 - K: Kuidas on võimalik, et kvantitatiivsel analüüsil baseeruv platvorm on liikunud lihtsalt üldkoosoleku poolt vastu võetud dokumendiks?

V: Siin on kasutatud erinevaid uuringuid, mis ei ole meie koostatud. On tehtud fookusrühmi. Ühesõnaga – rahu, kvalitatiivne analüüs on samamoodi kehtiv.

2. Liige 113 – K: Kuidas ma ütlen ühe lihtlausega, mille põhjal on haridusplatvorm tehtud?

V: See dokument on koostatud aasta jooksul konsulteerides erinevate õpilastega.

3. Liige 144 – Repliik: HPV on EÕEL nägu. Seetõttu peab see dokument olema lihtsasti loetav. HPVs on ekspertide arvamus hästi kajastatud, aga lihtne õpilane ei pruugi seda mõista.

Koosoleku juhataja teeb kohaolekukontrolli.

Kohal on 80 delegaati.

### Eelotsus 1: Kas HPV võtta vastu tervikuna või iga teema kaupa eraldi?

Küsimused:



1. Liige 113: K: Millest selline ettepanek?

V: Me käime igal juhul selle osa-osaliselt läbi. Kas te soovite kümmet või ühte hääletust?

Hääletus:

Otsus: HPV võetakse vastu teemade kaupa (tervikuna 28, teemade kaupa 47, erapooletuid 3)

#### 6.4.1) EÕEL haridusfilosoofia

Küsimused:

1. Liige 82 – K: Mida tähendab lause: Ühiskonnaõpetuse ja teiste sotsiaalainete roll on kriitilise tähtsusega nii ainetunnina kui ka õpilaselu osalusel ja kaasamisel põhinevate demokraatlike tegevustena, vältimaks riigialamliku suhtumise levikut ühiskonnas?

2. Liige 117 – Repliik: Edvard, palun räägi kõvemini!

Otsus: vastu võetud (poolt 72, vastu 0, erapooletuid 8)

#### 6.4.2) EÕEL pikaajalised hariduspoliitilised eesmärgid

Küsimused:

1. Liige 144 - K: Suurendada õppija vastutust – mis see tähendab?

V: Tähendab, et õppijal on rohkem vabadust ja valikuvõimalusi.

Liige 144 – K: Millisele alusele see vastutus võib tugineda?

V: Õppemeetodites, mis võimaldavad valikuid, valikained.

Liige 144 – K: Mis õigus on see, et 7-aastane laps võib kanda vastutust?

V: See sõna “vastutus” on mitmetähenduslik – inimesel endal oleks suurem otsustusõigus ja roll.

Liige 82 – Repliik: Lõpliku otsuse haridustee üle teeb lapsevanem EV põhiseaduse tõttu.

Edvard Ljulko - Repliik: Ei ürita põhiseadust muuta.

2. Liige 108 – K: punkt 4, suurendada kooli vastutusõigust. Suurendatakse juhtkonna õigusi, aga õpilase õigusi?

V: Koolile on võimalik anda rohkem õigusi vaid juhul, kui kool on demokraatlik organisatsioon.

Liige 82 – K: Mis otsustusõiguse anname juurde koolile juhul kui anname talle õigusi?

V: HPV põhimõte on anda mõtteid ja eesmärgi, mitte reglementeerida.

Otsus: vastu võetud (poolt 73, vastu 2, erapooletu 7)

#### 6.4.3) Hariduspoliitika pikaajalised hariduspoliitilised eesmärgid

##### 6.4.3.1) Kooli vaimne keskkond

Küsimused:

1. Liige 75 – K: Vähendada tungivalt õpilaste arvu. Optimaalne arv umbes 20 inimest. Mis teha klassides, kus on klassid ca 30 õpilast? Mis teha ülejäänutega?

V: Õpilaste arvu vähenemine tähendab õpetajate arvu suurenemist ning koos sellega rohkem klassikomplekte.

2. Liige 194 – K: Mida mõtlete – klassid on gruppidesse jagunenud?

V: Grupp, eriti grupp, kus on üle 20 inimese, kipub enda meeskonnadünaamikaga rappa jooksuma. Jagunetakse alagruppideks.

Henri Kiivit – Repliik: Eri õpilased õpivad eri ainetes erinevate kiirustega – seetõttu tuleb luua rühmad.

3. Liige 82 - K: Kui välismaalased tegid inimkatseid, leiti, et kiiremate ja aeglasemate eraldamine alandab tulemusi. Mida te mõtlete tunnirahu klassi all?



V: Selle all on silmas peetud klassi, kus on abiõpetaja, kes võib tegeleda probleemse lapsega individuaalselt.

4. Liige 108 – K: Sealsamas klassis ei tegeleta õpilasega ju individuaalselt – me ei muuda midagi.

V: Tunnirahu klass on ajutine, kedagi ei hoita seal pidevalt.

5. Liige 113 – K: Kolmas eesmärk. Miks kohustada koole selleks?

V: Paljudes koolides juba eksisteerivad tunnirahuklassid.

6. Liige 82 – K: Mis vahe on tunnirahuklassil ja kratist-kinni-õppealajuhatusel-juurde suhtumisel?

V: Abiõpetaja instutsioon töötab väga hästi Soomes.

7. Külaline – K: Miks me peaksime looma abiõpetajate ametikohta juhul, kui endiseid õpetajaid võiks koolitada?

V: Abiõpetaja kvalifikatsioon on eraldi. Praeguseid õpetajaid on tarvis nende praegustel ametikohtadel.

8. Liige 144 – Repliik: Üldkoosolekut juhib üldkoosoleku esimees.

9. Liige 75 - K: Kust me võtame neid lisaõpetajaid?

Liige 113 – V: Viljandis on probleem teistpidine: õpilasi jääb vähemaks ja õpetajaid üle.

10. Liige 108 – K: Abiõpetajad tavaklassi appi ehk?

V: See ongi selle punkti funktsioon.

11. Liige 75 – K: Täpsustamist vajab: klassijuhataja roll meeskonnatöö korraldamisel klassis. Kas kavatsete korraldada koolitusi?

V: Punkt 1 katab antud küsimuse.

12. Liige 82 – K: Mis vahe on tunnirahuklassil ja kratist-kinni-õppealajuhatusel-juurde suhtumisel?

V: Tegemist on sarnaste asjadega – eri nimetused vaid.

13. Liige 117 – Repliik: Meie koolis on tunnirahu klass ning see töötab väga hästi – ta teeb seal individuaalset tööd. Õpetajatel on graafik – teatud tunnid on tunnirahu klassi määratud.

14. Liige 173 – K: Oluline on pidev arstiabi kättesaadavus, samas soovitakse välispsühholooge. Kas see pole vastuseis?

Liige 82 – V: Sest koolisisene psühholoog on kallutatud ja kooliühiskonda integreerunud.

Liige 173 – K: Kas psühholoogiline abi ei ole sama mis arstiabi?

V: Pole punkti, kus on nii öeldud.

15. Liige 194 - K: Mis astmeni peetakse abiõpetajat? Põhikoolini? Gümnaasiumini?

V: Täpsustus puudub.

Otsus: vastu võetud (poolt 77, vastu 0, erapooletuid 3)

#### 6.4.3.2) Õppekava

Küsimused:

1. Liige 108 – K: Kõigile kohustuslike ainete maht peaks olema väiksem. Täpsustust palun?

V: Kõigil keskhariduse omandajatel oleks kohustuslike kursuste arv sama, mis kutsehariduse omandajatel.

2. Liige 7 - K: Miks just gümnaasiumi koormust vähendada?

Liige 108 – Repliik: Tavaliselt gümnaasiumi lõpetaja astub ülikooli.

V: See on nii lähtuvalt kahest printsiibist – üldharidus võrdseks kutseharidusega ülikooli astumisel, samuti valikainete osatähtsuse suurendamine.

Otsus: vastu võetud (poolt 71, vastu 4, erapooletuid 4)



**Eelotsus 2: Juhatusettepanek – eemaldada haridusplatvormi otsusprojekt päevakorrast.**

EÕEL juhatuses Sille Lukk põhjendab.

Henri Kiivit – Repliik: Kogu töö, mis on hetkel tehtud, arvestatakse edasises töös HPV-ga.

Otsus: Päevakorrast eemaldatud (poolt 64, vastu 8, erapooletuid 5)

**7. Juhatusvalimised**

**Eelotsus 1: Juhatusettepanek – kandidaatidele esitatavatele küsimustele määrata 7 minuti asemel 5 minutit**

Otsus: vastu võetud (poolt 70, vastu 5, erapooletu 4)

**Eelotsus 2: Juhatusettepanek – kinnitada juhatuseliikmete arvuks 6 liiget**

Liige 82 - Repliik: Palun kaaluda juhatusel viieliikmelist juhatus.

Otsus: kinnitada järgmise liikmete juhatuseliikmete arvuks 6 liiget (poolt 71, vastu 6, erapooletu 3)

**Koosoleku juhataja tutvustab valimiste protsessi.**

Juhatuseliikandidaadid lahkuvad saalist.

Juhatuseliikandidaatide ettekanded ja küsimused kandidaatidele:

**7.1) Irina Grjadova**

Kõne: Usun, et mina olen parim kandidaat EÕEL juhatusse. Olen positiivse suhtumisega realist. Olen suhtlusaldis, aktiivne, kiire õppija, julge. Just mina sobin juhatusse, suudan tekitada EÕEL laiahaardelise suhtlusvõrgustiku nii vene kui eesti noortega. Oman kontakte aktiivsete noortega tänu noorteorganisatsioonidele, mille liige ma olen. Soovin rohkem kaasata vene koole – oskan hästi vene keelt. EÕEL suur probleem on vene koolide kõrvalajajäämine. Minu keeleoskus teeb minust hea kandidaadi. Olen käinud paljudel koolitustel, seminaridel. Igapäevatöö – projekt “Naeratus näole”. Olen korraldanud koolitust “Noortest lähtuv tervisekasvatuse”. Olen esindanud organisatsiooni avalikkuse ees. Saan hakkama arenduse ning projektidega. John Stuart Mill ütles, “Üks inimene, kellel on usk, on tugevam, kui üheksakümmend üheksa inimest, kellel on vaid huvi.” Olen veendunud, et see, mida teen, on hea ja õige.

Küsimused:

1. Liige 144 – K: Motivatsioonikirjas - “selle kõrge positsiooniga”. Mis on kõrgeim võim EÕELIS?

V: Üldkoosolek.

Liige 144 – K: Miks toonitad juhatusliikmete kõrgemana?

V: Juhatus võtab vastu otsuseid, teeb neid tähtsaid asju.

2. Liige 64 – K: Motivatsioonikirjas - “väljakutsena näen enda jaoks vastutust antud lubaduste eest”. Kommentaar?

V: Miks ma selle välja tõin – lubadused peab ära täitma. Seega lubadus liita vene maa- ja kutsekoole kehtib.

3. Liige 117 – K: Avalduses - “palju häid ideid, kuidas arendada liikmeid, nende suutlikkust, pädevust”

V: Motiveeriksin neid igatepidi. Toetaksin ja hindaksin nende ideid.

4. Liige 163 – K: Mitmel ÕELi üritusel te olete osalenud?

V: Kolmel või neljal.



5. Liige 179 – K: Kuna kandideerid liikmetesse – mida kavatsed sina teha selle jaoks, et meie aktivistid silma paistaksid?

V: Toonitaksin neid mingitel üritustel. Tooksin neid välja.

6. Liige 180 – K: Oled piisavalt koolitatud? Ainult 10-l koolitusel oled käinud. Teistel on 25 ja üle. Miks ma peaks sinu valima?

V: Olen käinud 10 koolitusel see aasta. Teised koolitused ei kajastu.

7. Liige 108 – K: Oled korraldanud mingit EÕEL sündmust?

V: Ei. Väljaspool ESCUt olen korraldanud palju.

8. Liige 82 – K: EÕEL on välja kasvanud ühest teisest organisatsioonist – mis ja millal see oli?

V: Mõtlen korra. Kui ma ei eksi, siis Õpilasesinduste Liit kasvas välja G5-st.

## 7.2) Toomas Laigu

Kõne: Tere, olen Laigu, käin HTGs. Räägin pisut endast. Pean ennast töökaks. Olen optimistlikult realist, väga positiivselt meelestatud. Omapärane – mulle meeldib suhelda. Ma olen väga närvis, aga mulle hullult meeldib praegu siin seista. Mis veel minu juures on positiivne – minu kogemustepagas (leiate CV-st). Tõstke käed – paljud teist unistavad? Väga paljud. Mis on teie kõige suurem unistus? 20 sekundit aega mõelda. Millal see juhtub? 5? 10? 15 aasta pärast? Mina unistan EÕELi seoses tugevast organisatsioonist, struktuurist mis toimib, meeskonnast. Arengukava on unistustest tulenevalt kindlalt paika pandud eesmärgid. Appi! Issand! Ma räägin kiiresti ära. Toetajad. Looksin kindla süsteemi, kuidas ideid müüa. Meil on jätkusuutlikus – väga oluline suure organisatsiooni puhul. Liikmed – iga maakond saaks ühe koordinaatori. Tegelen haridusplatvormiga, järjepideva eneseanalüüsiga.

Küsimused:

1. Liige 64 – K: Motivatsioonikirjas - “tean hästi, kuidas tuleks kaasata noori valdkonna tegevustesse ning nende motivatsiooni kõrgel hoidma.” Kuidas kavatsed hoida õppetöö ja liidutöö korras mõlemad?

V: Motivatsiooni hoian kõrgel isikliku suhtlemisega. Facebook, orkut, helistad talle ise. Arened temaga koos. Õppetöö kohta – Tartumaa noortekogus olin ja pühendasin sinna palju aega. Nüüd tuln ära, et keskenduda EÕELile.

2. Liige 179 – K: Vaatasin, et tahad saada hariduspoliitika juhiks. Mõni EÕEL seisukoht, mille poolt sa isiklikult ei ole?

V: Pole sellist.

3. Liige 75 – K: Kuna sul polnud kõne valmis – oled sa viimase hetke inimene?

V: Oli valmis, aga ma muutsin.

Liige 75 – K: Vasta küsimusele.

V: Meeldib teha vara, aga teen ära igal juhul, kasvõi viimasel minutil.

4. Liige 107 – K: Avalduses - “Mind pole piisavalt palju rakendatud.” “Mehhiko – see ütleb kõik”. Mulle ei öelnud see midagi. Palun selgita.

V: Mehhikos on 530 kraadi. Ma tunnen, et minu ideed ei ole esmatähtsad ja lükatakse tagasi. Ma ei jäta teie ideid tahaplaanile.

5. Liige 144 – K: Kolm sisulist asja?

V: Ma toon kaasa oma energia, kogemused, mida ma paiskan siia. Võtan endast, annan teistele.

6. Liige 128 – K: Sa olid 1,5 aastat Tartumaa noortekogu aseesimees. Mida sa õppisid noortekogus ja rakendad EÕEL-is?



V: Need olid esimesed aastad – ma väga palju õppisin. Liitu rakendan omavahelised suhted, iga inimesega tuleb suhelda privaatseks; tuleb olla konstruktiivne; motiveerimine – infosulge ei tohi tekkida.

### **7.3) Gerrit Lääne**

Kõne: Kandideerin EÕEL juhatuse liikmeks. Esimest korda puutusin EÕEL-ga kokku üldkoosolekul. Avasin endas ukse, mis tõi mind teie ette. Mina vajasin aega, et kogemusi, ideid saada. Kui natuke oli kogutud, siis kaks ja pool aastat tegin koolis õpilasesindust. Oskan meeskonnaga koostööd teha. Tahan saada esimeheks – tootsin välja juhatuse töö koordineerimise, vana juhatuse ripakil ideed leiaksid teostuse, panustaksin kodulehele. Liikmete koha pealt – õpilasi tuleb harida õpilasesinduse teemadel. Tuleks koolitada õpilasesinduste liidreid. On neid, kes on aktiivsed ja need, kes on vähemaktiivsed. Kõigist ei saa teha kvaliteetõpilasesindust, kuid tuleb üritada. Oskan väga hästi oma aega planeerida, mul on hinded korras, jõuan EÕEL, kooli, pere ja trenniga kõigiga koos tegeleda. Mu ema kasvatas mind kohusetundlikuks – on vaja iseloomu. Ma ei hakka lubama pilvelõhkujaid, aga ideed tulevad uue aasta jooksul. Ma luban, et uus juhatuse näeb vaeva ning EÕEL väarikus säilib.

Küsimused:

1. Liige 179 – K: Kuna kandideerid esimehe kohal – mida kavatsed teha, et meie aktivistid oleksid märgatud?

V: Aktiviste tuleb tunnustada! Tunnustamine tekitab soovi edasi tegeleda.

2. Liige 108 – K: Räägid, et kodulehekül, kodulehekül. Mulle kui internetist sõltuvale inimesele – mida ma homme leiaks uut kodulehelt?

V: Uued juhatuse liikmed.

3. Liige 144 – K: Mis siis saab, kui kõik ei lähe nii hästi? Kui kellaajad ei klapi? Pinged juhatuses? Ei jõua?

V: On olukordi, kus 2 asja jooksevad kokku – läbirääkimiste küsimus. Ma ei pruugi iga päev kooli jõuda, aga ma saan hakkama sellest hoolimata. Pingetele peab oskama vastu panna.

4. Liige 82 – K: Sa oled väga noor ja kandideerid esimehe kohale. On see positiivne/negatiivne?

V: Ma ütlesin, et vanus ei ole määrav. Inimesed, kes mind tunnevad, on mulle öelnud, et nad ei usu, et olen 15. Vaimne vanus on määravam. Negatiivne on see, et teadmistest võib jääda väheks.

5. Liige 108 – K: Milline suurim konflikt? Kuidas lahendasid?

V: Ei tule suurt meelde. Väikseid on olnud. Alati tuleb rahulikult kõik ära kuulata – sõimamine, vägivald ei päästa kedagi.

### **7.4) Marili Niidumaa**

Kõne: Räägin, miks ma siin jälle olen. Kes mäletab mu eelmise kandidatuuri motivatsioonikirja, kus rääkisin väiksest vedurist, kes ütles endale “I think I can”. Ma olen siin ju püsinud. Ma olen alati positiivne. Minu meelisvaldkond, liikmed – aktivistid on mulle kõige käega tuntavamad ja lähedasemad. Hetkeline eesmärk on tagada liikmete jätkusuutlikus. Hetkel on Jana Schmidt läbi viinud projekti - koolitajate koolitus - ei tohiks unustada vanu asju ja neid kogu aeg edasi rakendada. Võiks rakendada neid koolitajaid mingi teise asja raames. EÕEL võiks teha õpilastele lähedasemaks. Käisime lisaku gümnaasiumis Kadri Tõrvaga koolitust andmas ja siis tundsin, et see on minu jaoks õige koht. Ma olen



õppinud oma vigadest. Ma loodan, et teie üldkoosolek otsustab hästi. Pädevus tuleb ajaga, motivatsioon ja järjepidevus tulevad aeglasemalt.

Küsimused:

1. Liige 179 – K: Kuidas sa motiveerid aktiviste edasi tegelema? Kuidas sa neid tunnustaksid?  
V: Väikeste asjadega tänada. Q-kirjad – neid tuleks kergekäelisemalt jagada. On inimesi, kes vajavad tunnustust, samas juhatusel paigas stereotüübid. Aktiviste tuleks teavitada rohkem sellest tööst – läbi regionaallituste loomise. Endast tutvustav koolitus – osalenud võiksid teha regionaalliidu. Läbi selle muutub meie töö lihtsamaks.

2. Liige 163 – K: Miks peaksid õpilased ootama uut õppekava?

V: Tuuakse sisse rohkem valikaineid; hindamine muutub üldisele teadlikkusele keskenduvaks, toetatakse individuaalset arengut.

3. Liige 144 – K: Mot kirjas: “mõned juhatuse liikmele omased iseloomujooned”. Mis omadused sul on? Nimeta viis.

V: Püsivus, motivatsioon, kogemused, iseloom, pigem küsin targema käest, kui ajan mulli; viiendat ei tule.

4. Liige 64 – K: Too välja Liidus kolm miinust, mida võiks parandada.

V: Pole kindlaid koostööpartnereid, pole rahalist toetust, pole enam seda projekti, kus toetasime koolide õpilasesinduste projekte.

5. Liige 108 – K: MTÜ on üks osa ettevõtlusest, ärist. Lugesin avaldust ja leidsin, et pärast ÜK-d olid väga löödud, et sind ei valitud. Kuidas saad siis hakkama juhtimisega, kui ehk midagi õigesti ei lähe?

V: Ma õppisin sellest valimisest väga palju. Ma tean, et elus on tugevaid tagasilööke.

### **7.5) Susanna Paeväli**

Kõne: Kandideerin juhatusse. Mainisin avalduses visiooni, kohad: aseesimees, sotsiaalpoliitika. Ilmselt te ei tea mind – olen uus. Olen leidnud siin aga nii palju head, et tahan oma hinge siia sisse panna. Seega valige parim kandidaat. Ma tean, et ma peaks oma kõnes rääkima sellest, miks ma olen parim, aga ma ei räägi. Selle asemel ma laulan.

Küsimused:

1. Liige 144 – K: Nimetage kolm hariduspoliitika probleemi ning kaks õigusakti.

V: Probleemid: gümnaasiumist langeb palju välja, õpilaste koolitee pikk ja koormus suur, koolivõrgustik ei ole väga ühtne. Õigusaktid: PGS ja õppekavad.

2. Liige 179 – K: Kas sinu leebus võib nõrgendada sinu kandidatuuri?

V: Ei leia, et oleksin nõrk. Olen oma koolis ÕE president ja minu sõna maksab, kuna ma suudan oma mõtted teha kindlaks. Mul on lihtsalt selline harjumus, et hakata juhtima, ja võibolla olen liiga perfektsionist.

3. Liige 117 – K: Plaanid õppida saksa keelt ja minna autokooli? Aega ei ole liiga vähe?

V: Aega pole vähe, kui õigesti planeerida.

4. Liige 108 – K: Tsiteerin avalduse lisa: “õpin nii kiiresti kui kähku ära kui saan, siis vaatan, et saaks sõpradega välja.” Aga EÕEL asjad? Kuidas sa lõõgastud?

V: Koolis võtan aega kooli jaoks. EÕEL-s on minu sõbrad ja mul on nii tore, sest ma ei ole kunagi nii toredaid inimesi leidnud. Astusin kontoris ja armusin. Ma lõõgastun samal ajal, kui EÕEL-ga töotan.

### **7.6) Kristo Peterson**



Kõne: Möödunud aastal oli mul võimalus olla koos suurepärase meeskonnaga. See viis mind kokku väga erinevate inimestega – väga erinevad visioonid. Selle aastaga õppisin, et tähtsaim on kuulamine. Ainuüksi kuulamisest/rääkimisest aga ei piisa – tuleb valida pädev juht. On vaja inimest, kes näeb üldpilti ja suudab panna ideehunnikutest kokku ühiste mõtete kogumi. Ma naudin probleemide lahendamist ning tegutsemist. Eelmine aasta võtsime eesmärgiks jõuda rohkem meediasse. Tänavu tahame astuda kõrgemale – esindatuse suurendamine, tulla lähemale liikmetele. On vaja taastada õpilastele toimimine. Kui tahame tugevat, iseseisvat õpilasesindust, on vaja pidevat mentorit kõrvale – suunavat inimest. Eelmise aastaga läksime Twitterisse, Facebooki, orkutisse. Usun, et 2010 on liikmete aasta ning taastada tuleb ka rahalised toetused. Olen kaine peaga, viin ellu suuri eesmäärke. Usun, et olen pädev juhatuse esimees.

Küsimused:

1. Liige 82 – K: Haridusplatvormi pole vastu võetud kaks üldkoosolekut järjest. Oled kindel, et oled produktiivne?

V: Kindlalt. Kas tutvusite juhatuse koosseisuga? Uues koosseisus tegeleb avaliku poliitikaga 3 inimest. Paraku üks inimene ei jõua igale poole – seepärast uues koosseisus 3 inimest. Usun, et olen andnud maksimumi.

2. Liige 179 – K: Kuidas rahaga hakkama saad?

V: Ei tekita probleeme.

3. Liige 113 – K: Palun mõtle, enne kui vastad: Kuidas garanteerid meile, et oled sama hea meeskonnaliige juhatuses edasi? Esimees ei tohi olla jäärapäine.

V: On olemas kindlad visioonid, ideed. Miks te peaksite mind usaldama? Vastake ise. Tundun või ei tundu usaldusväärne? Usun, et minu põhimõtted ei häiri EÕELi tööd – eraelu ja liiduelu on lahus. On hetki, kus isiklik ja EÕEL-le oluline lähevad konflikti – õige juhatuse liige valib EÕEL huvid.

4. Liige 144 – K: Motivatsioonikiri “Möödunud aastal olen tegelenud ministeeriumites...” ja alles teisena liikmed. Kas EÕEL arengust on olulisem see, et sina oled pildil?

V: Ei saa kohe vastust välja lugeda. Meil on aluseks HPV ja ÜK seisukohad. 5 päeva pärast ÜK saadeti mind EÕELi esindama – üks asi ei saa olla ilma teiseta. Esindan õpilaste arvamust.

5. Liige 117 – K: “Saades esimeheks, saan anda maksimaalse panuse.” Aga seni?

V: Minu maksimaalne panus suureneb iga aastaga – me areneme iga päev. Olen andnud maksimaalse panuse avaliku poliitika valdkonda, nüüd on aeg valida uued väljakutsed.

6. Liige 154 – K: Tõid välja suured plussid. Too välja üks miinus? Kuidas lahendada?

V: Minu miinus on see, et ma kipun minema detailidesse. Esimees ei saa minna detailidesse – peavad olema ülevaatlilikud. Samas, usun, et suudan ümber harjuda.

7. Liige 16 – K: Millistesse töögruppidesse kuulusid enne juhatust? Märkimisväärsed saavutused?

V: Enne juhatuses olemist tegutsesin paar aastat rahvusvahelistes suhetes väga põhjalikult. Tahtsin liituda ka avaliku poliitikaga, aga too hetk oli üldkoosolek liiga lähedal, et avaliku poliitika töögrupi koosolekut kokku kutsuda. Minu suurim panus oli rahvusvahelistesse suhetesse.

## **7.7) Edgar Rootalu**

Kõne: Ma tahan olla selle ülivõimsa organisatsiooni juhatuse liige. Selgitan, miks mina tahan siit osa võtta. Lisaks sellele, et loete mu motivatsioonikirja ja jõuate järeldusele, et tahan



jõuda juhatusse, võrdleksin hariduspoliitikat kolmekihilise pannkoogitordiga. Kõige alumine kiht – haridusplatvorm. Selle kallal on nii palju tööd tehtud. Et me ei saanud seda vastu võtta, ei jätta me seda unarusse. Keskmine pannkoogikiht – lähedad projektid. Need näitavad meie innovatsiooni ja teotahet. Tahan koolide võrdlustabeli lõpuni viia. Praegune valik põhineb eksamitulemuste alusel reastatud koolide nimekirjadel. Pealmine kiht paistab väljapoole – tahaksin hoida sotsiaalmeedia kõrgel ja hoida huvi EÕEL vastu kõrgel. Me ei kasuta väga palju sotsiaalmeediat – peaksime seda rohkem rakendama. Moos ja vahukoor tordil – need on meie toetajad. Tahaksin partneritest parandada suhteid Eesti Õpetajate Liiduga.

Küsimused:

1. Liige 64 – K: Motivatsioonikiri: “aseesimees peab olema kompetentne, tegelema hariduspoliitikaga.”

V: Kompetentne inimene on keegi, kes on kursis Eesti avaliku eluga. Ta teab, mida keegi arvab. Ta viib need arvamused kokku ning see ongi kompetentne inimene, kui ta saab maailmast aru.

2. Liige 108 – K: Ei leidnud sinu CV-st viidet korraldusmeeskondadega seotud kogemusele. Ehk oled liiga kaugel EÕEList? Unistad liiga palju?

V: Miks ma just nüüd kandideerida tahtsin – olen Liidus olnud vähe aega, järelikult pole stampides kinni, arvan, et minu osalemine ühel üldkoosolekul ja see annab palju juurde.

3. Liige 144 – K: Nimeta 3 EÕELi pikaajalist koostööpartnerit ja 5 endist juhatuse esimeest? Swedbank, Eesti Õpetajate Liit, Deivi Sarapson, Sille Lukk, Mikk Tamme, Ott Sarapuu, Karolin Hindriks.

4. Liige 17 – K: Tahtsid kasvatada huvi koolide vastu?

V: Ma käin väga suures koolis. Tahaksin tõsta nende motivatsiooni, et nad võitleksid oma õiguste eest. Nad ei saa aru oma otsuste tagajärgedest. Alustame teavitustööst. Sealt liiguksin edasi teiste koolide poole.

5. Liige 179 – K: Mainisid oma kõnes, et tahad parandada suhteid Eesti Õpetajate Liiduga. Mis praegustes suhetes viga on?

V: EÕELIS ei peeta EÕLi väga heaks koostööpartneriks. Tahaks teha ühismatka, et oleks rohkem arutelusid ja see tuleks kasuks ning kui inimesed koos midagi elus teevad, siis see parandab nende suhteid.

6. Liige 16 – K: Kindlasti ei meeldi sulle mõni Põhikooli- ja Gümnaasiumiseaduse eelnõu punkt.

V: Gümnaasiumide sulgemine, koondamine, koolimineku distantssi suurenemine.

## 7.8) Janne Susi

Kõne: Mu süda lööb kiiremini, kui arvata oskate, siiski seisan teie ees. Tahan tänada teid nende fantastiliste kogemuste ja mälestuste eest viimase 3 päeva jooksul. Kuna aega on vähe, lähtun oma kõnes küsimusest: miks just mina? Rõhutaksin sõnu “uus veri”. Paratamatult on organisatsiooni liikme arvamus pisut kallutatud. Omaenda vigu on raske näha. Rõhutaksin ratsionaalsust, ausust ja otsekohesust. Ausaid inimesi on meie ümber väga vähe. Tsiteeriksin: “Ausust on lõpmata vähe. Tahaks lasta kuuli pähe”. Miks on ausust tarvis? Sest ausus on põhiprintsiip. Ausus saadab signaali, et sinu arvamused ja hinnangud on adekvaatsed. Kolmandaks – austus. Olgem ausad – juhatuse liikmed panevad punkti. Juhatuse liikmed peavad laskma ennast pisut allapoole ja olema võrdsed liigetega. Usun, et annan endast maksimumi, võttes enda peale midagi, mida ma armastan. “And I have promises to keep and miles to go before I sleep.”



Küsimused:

1. Liige 108 – K: Ma ei leidnud sinu eluloos ühtegi EÕELiga seotud kannet. Millest sa praegu rääkisid?

V: Olen teinud samaväärset tööd – eeltööd. Olen lugenud läbi kõikvõimalikud EÕELi projektid, üldkoosolekute protokollid. Kui otsustasin, et tahan anda panuse EÕELi, olin lõpetanud kandidatuuri Tartumaa Noortevolikogus. Kuna tulemuseks olid valimised juhatusse, ei läinudki ma töögruppi ja tulin otse siia. Mul ei ole eelnevat kogemust töögruppides, aga loodan, et mul on piisavalt pädevust.

2. Liige 82 – K: Mida saan mina sellest, et sina saad juhatusse?

V: Pädeva juhatuse liikme. Nõudliku, karmi, ent teisi hästi kohtleva ja sõbraliku juhatuse liikme.

3. Liige 179 – K: Sa oled kirjutanud ja rääkinud Tartu Noortevolikogust. Kolm asja, mille noortekogust kaasa võtsid?

V: See oli minu elus pöördpunkt. Ma suutsin saada neid teadmisi, mis viivad elus edasi. Ma tahan tulevikus kuskile jõuda. Sain esinduslikku sõnaosavust, positiivset tagasisidet, kohtusin haritud inimestega.

4. Liige 144 – K: Mida sa teed, kui üldkoosolekust lähtub mõttetus?

V: Ma ei annaks välja mõttetusi, ma esitaks kriteeriumid, mis on aktsepteeritav, mis mitte. Arvan, et tähtsaim on leida see kuldne kesktee – mitte see vale, mis paneb inimesi end halvasti tundma.

5. Liige 17 – K: Mis on konfliktide põhjused sinu elus?

V: Potentsiaalset konfliktid tekivad halva koostöö, saavutuste puudumise ja muude faktorite koosmõjul. Peab olema aus, tunnistama oma vigu.

### 7.9) Elis Tootsman

Kõne: Vaevalt 5 kuud tagasi seisin teie ees Tartus. Nüüd seisan teie ees pisut enesekindlamalt. Meenuvad kõik hetked, kus teie ees seisin – tunnen end uena. Tunnen, et kui mind valite, loen ette kõik head tegevused, millega oleme hakkama saanud. Neli ajalehte! Motiveeritud töögrupp! On olemas ÕE-de püsivad koostööpartnerid, sponsorid, kellega hoiame pidevat liini – järgmine aasta on teie ees veel rohkem kandidaate kui praegu.

Küsimused:

1. Liige 82 – K: Lubasid meile õpilaslehte enne sügisest üldkoosolekut. Seda pole. Aga nüüd?

V: Takerdus selle taha, et lobby-töö oli puudulik. Nüüd on tugev põhi all ja ma saan keskenduda aktiivsele tööle.

2. Liige 144 – K: Missioon jäi pooleli? Aga miks poolest aastast ei piisanud, sa teadsid seda ju ette?

V: Minu missioon on elust surmani. Tahan lihtsalt arendada EÕELi koos endaga.

3. Liige 108 – K: Mis hakkab juhtuma siis, kui juhatusse satuvad mittepädevad inimesed?

V: Kõik on mittepädevad. Samas kõigil on potentsiaali.

4. Liige 42 – K: Mida teed sellel aasta teisiti?

V: Õpilaslehte teeks ära. Praegu on avalike suhete töögrupis küll väga palju andekaid noori.

5. Liige 179 – K: Kui sa lugesid päevi oma mandaadi lõpuni, kuidas terve aasta vastu pead?

V: Hetkeemotsioonid ei loe. Kokkuvõttes on positiivne.

6. Liige 82 – K: “Pakun omalt poolt “Õ” töölepanemise, et luua noortes huvi, ning pärast seda luua grupp huvilistest”. Kas sa mõtled tihti ümber?



V: Vahel ma siiski mõtlen ümber.

### **7.10) Kertu Vahtra**

Kõne: Miks mu CV sisaldas tegevusi, mis on juhatuse töös ebavajalikud – saatsin ära vale CV. Kuidas tuli mõte kandideerida? Minult küsis üks vilistlane – miks sa ei ole kandideerinud? Vastasin: mina? Kes ma olen selline? Siis mõtlesin, et miks mitte. Ma ei teadnud, kui EÕELi tuln, kes ma olen. Nüüd on selgeks saanud. Ma tulen EÕELi üritustele kui koju. Tekib mõnus ühtekuuluvustunne. Ma teeksin ära järgmised asjad: suhtleksin liikmetega aktiivsemalt, arendaksin regionaalpoliitikat, läheks ise kohale, edendaks koole. Mulle meeldib anda asjadele oma käekiri.

Küsimused:

1. Liige 108 – K: Kui pääsed juhatusse, kas siis lõpebki kõik ära? Mulje jääb selline.

V: Tõestaksin, et maakooliõpilane mahub ka juhatusse.

2. Liige 144 – K: Miks peaks vilistlased tahtma, et neid kaasataks?

V: Teil peaks olema oma mälestusest piisav motivatsioon. Saate rõõmsameelsust, vahvaid kogemusi.

3. Liige 189 – K: Defineeri filosoofia kui oma hobi.

V: Mõtteteadus.

4. Liige 133 – K: 3 positiivset asja Liidu juures?

V: Motiveerib, annab enesekindlust, teeb rõõmsaks.

### **7.11) Mariin Virolainen**

Kõne: Mul on hea meel, et mul on võimalus siin teie ees seista. Kindlasti tundun ma esmapilgul malbeke ja võibolla naiivne, eriliste kogemusteta aktivist, kuid tegelikult on lood sellised, et minus on tohutult ambitsioone, sihikindlust, huvi areneda. Ma usun, et seda tuleks süstida igasse EÕELi liikmesse. EÕEL on siiani teinud väga palju koostööd erinevate partneritega. Ma mõtlesin, et kust need ideed on tulnud, millest uus Põhikooli- ja Gümnaasiumiseadus on kokku pandud? Teilt, liikmetelt. EÕEL koosnebki eelkõige liikmetest ja teile peab pöörama suuremat tähelepanu kui seni. Arvan, et me peame jõudma kõigi juurde personaalselt – ainult sel juhul on meil tulevikku. Mul jätkub teotahet, positiivsust, ambitsioonikust, et seda aasta jagu teoks teha.

Küsimused:

1. Liige 179 – K: Kuidas tagad sina selle, et inimesed teaksid, kes on päris aktivistid?

V: Arvan, et tuleks suuremalt tähelepanu pöörata praegu jagatavatele Q-tegijatele. On vaja kõvasti rohkem tunnustada aktiviste erinevate teenete ja tänukirjadega, ehk kodulehe kaudu. Ka õpilaslehe kaudu.

2. Liige 108 – K: Kujuta ette olukorda: kõik kooli õpilased on aulas ja mingi usuesindaja tuleb oma usujuttu ajama. Kas me võime saalist lahkuda?

V: Ikka võite. Te pole sunnitud kuulama mitte midagit.

3. Sa tundud ebakindel, hajevil. On sul mingid nipid, kuidas liikmeid kaasata?

V:

4. Liige 144 – K: Mis sind tegelikult EÕELis hoiab? Kuukirjad ei ole ainsad motivatsiooniallikad.

V: Mina motiveeriksin inimesi koolituste, erinevate ürituste abil.

5. Liige 82 – K: Minu kool on juba liige. Ilmselt ei tule sa minu kooli infopäeva tegema. Mida muud ma saaksin sinu juhatusse kuulumisest?



V: Sellepärast ei jäta linnakoole unarusse. Nendes tuleb ka koolitusi teha.

6. Liige 16 – K: Siin majas on hetkel 3 aseesimeest. Nimeta need ja ütle, milline neist on enim panustanud.

V: Liisa Nuut, Kristo Peterson, Erkki Jaanhold, Liisa Nuut.

Poolt- ja vastukõned:

1. Liige 5 – Pooltkõne Edgar Rootalule: Tutvusime esmakordselt XXI üldkoosolekul. Sattusime ühte ruumi ja hakkasime üllatuslikult vabalt suhtlema. Saime kiirelt sõpradeks. Ta avaldas muljet kui hea suhtleja, särav isiksus. Juba varsti mõtlesime mõlemad juhatusse kandideerida. Lõpptulemus on selline, et tema kandideeris, mina mitte. Temas on kõik, mida EÕELi esindajal on tarvis. Ta on suhtlemisaldis. Ta on see, keda teie tahate.

2. Liige 117 – Pooltkõne Edgar Rootalule ja Marili Niidumaale: Edgar Rootalu - esinduslikkus, julgus, pühendumine, sihikindlus. Sport on tema elu. Ta on valmis ohverdama spordi liidu nimel. Väärib kordamist, et tal on innovaatilised ideed ja huvitavad vaatenurgad. Marili - Püsivus, tasakaalukus, positiivsus, kohanemisvõime. Suurepärane meeskonnaliige. Loodan, et mõistate tema tugevust, kui ta kandideerib juhatusse teist korda. Lubage tal näidata juhtimisoskust, sest see on temas olemas.

3. Liige 82 – Sõnavõtt: Vajame inimesi siia, kes suudavad juhtida EÕELi ja ajada seda asja korrektselt.

4. Liige 16 – Pooltkõne Gerrit Läänele, Toomas Laigule, Kristo Petersonile: Gerrit: tugev kandidaat, 2007 a. Viimsi üldkoosolekust alates – kõrge lend. Eile ütles ta mulle, et EÕEL on talle nii palju andnud, nüüd tahab ta tagasi anda. Ta tahab teha tööd südamega. Ta on õige inimene. Oskab aega planeerida. Toomas: Tõstke käed, keda on pannud naeratama Toomas Laigu. Mul on temaga palju koosolekukogemusi. Ta klaarib kõik arved ära. Juhatust vajab teda. Kristo: Tahaks avaldada toetust poisile, kes teeb kõike, mida ta on välja öelnud. Vahel tuleb pisiasju meenutada. Poolteist aastat tagasi korraldasin rahvusvaheliste suhete infopäeva – Jana ütles mulle, et nüüd tuleb poiss, kes saab varsti esimeheks. Kristo on energiline ja meeskonnale orienteeritud.

5. Liige 108 – Sõnavõtt: Tehke objektiivne otsus. Mõtestage lahti nende käitumine eile, üleile, paneeli ajal. Tegin sellise süsteemi: iga mapi peale pluss ja miinus. Lähtusin kogemustest. Ma valin viite – kuut head kandidaati ei ole. Head valikut teile. Teie valik on õige.

6. Liige 189 – Pooltkõne Kertu Vahtrale: tugev, elurõõmus, enesekriitiline. Ta on külma närviga. Neljapäeval pidime kahekesi aitama inimest, kes vajas kiirabi. Samal ajal suutis ta korraga teha kolme asja: tegeleda kannatanuga, rahustada mind ning suhelda kiirabiga. Ta on väga võimekas ja sobib juhatusse hästi.

7. Liige 154 – Pooltkõne Irina Grjadowale: mõelge tema toetamise peale. Vene keel on väga oluline. Suur proportsioon inimestest Eestis räägib vene keeles. Minu arvates on oluline, et venekeelseid inimesi oleks rohkem.

8. Liige 88 - Pooltkõne Mariin Virolainenile: Te olete kõik head. Mina olen ka närvis, kujutage siis ette, kuidas ülejäänud pidid end tundma. Tahan esile tuua ühe pisikese neiu. Ma loodan, et teile on jäetud hea mulje.

## **Töögruppide kokkuvõtete ettekanded**

### **1) Eesti ja vene noorte koostöö (Lisa 9)**



Kannab ette Olga Johanson.

## 2) Õpilasprojekti inkubaator (Lisa 10)

Esitleb Rasmus Haugasmägi.

Liige 7 – K: Mismoodi see kõik õpetaja tööd lihtsustab?

V: See on nagu tööjaotus. Praktika on nagu koolitus või nii.

Liige 163 – K: Milliseid reklaamikanaleid te kasutate?

V: Reklaamiga on nii, et hoiame piisavalt kaua piisavalt hea saidi lehel kuulutust ja võidame.

Liige 82 – K: 5000 klikki Facebookis – kogu teie eelarve.

V: Oleme loobunud eKooli sponsorlusest.

Liige 82 – K: Ei ole mõistlik rajaneda eelarve koostamisel sponsorlusele.

Liige 144 – Repliik: Kui on väga hea, väga hästi argumenteeritud sponsorluskiri, siis saad sa kõik, mida tahad.

## Tänamised ja tagasiside

Sille Lukk – Sõnavõtt: Kõik on oodatud kandideerima suvekooli korraldusmeeskonda.

Jana Schmidt – Sõnavõtt: Ta võib teile närvidele käia, ent ta on teinud EÕEList demokraatliku institutsiooni. Palun siia Daniel Sepp!

Daniel Sepp – Sõnavõtt: Tavaliselt ei seisa ma üldkoosoleku ees, pisarad silmas. Ma loodan, et minu kohaoleke jätkub. Mis kujul, seda näitab aeg.

Marge Mölder – Sõnavõtt: Ma tahan omalt poolt öelda aitäh vanale juhatusele. Need on olnud imelised 4 kuud ja 11 päeva kus ma olen teiega olnud ühises meeskonnas.

## 7.12) Juhatuse valimistulemuste avalikustamine

Häältelugemiskomisjoni esimees Henri Kiivit teeb teatavaks hääletustulemused.

Hääletussedeleid 82, kehtetuid 5. Valituks osutumiseks on vaja 28 häält.

- 1) Kristo Peterson – 60 häält
- 2) Elis Tootsman – 53 häält
- 3) Gerrit Lääne – 52 häält
- 4) Toomas Laigu – 51 häält
- 5) Edgar Rootalu – 42 häält
- 6) Susanna Paeväli – 32 häält
- 7) Janne Susi – 28 häält
- 8) Marili Niidumaa - 24 häält
- 9) Irina Grjadova – 23 häält
- 10) Kertu Vahtra – 22 häält
- 11) Mariin Virolainen – 21 häält

Uued juhatuse liikmed tulevad oma esimeselt koosolekult.

Koosoleku juhataja teeb kohaloleku kontrolli.

Kohal on 79 delegaati.

Otsus: juhatuse kinnitatud koosseisus Kristo Peterson, esimees; Gerrit Lääne, aseesimees; Toomas Laigu, Susanna Paeväli, Edgar Rootalu, Elis Tootsman (poolt 65, vastu 1, erapooletuid 16)



Kristo Peterson – Sõnavõtt: Aitäh teile! Siiralt aitäh teile. Ma annan teile oma hea sõna, et ma pingutan nende eesmärkide nimel. Ma loodan, et te saite sellelt üldkoosolekult väikese plõksu ning jätkate tegelemist õpilasesindustega.

### **Üldkoosoleku lõpetamine**

Korraldusmeeskond tänab peakorraldajaid.

Kristjan Martin Kasterpalu – Sõnavõtt: Aitäh korraldusmeeskonnale. Väga liigutav on see, kui üritus on puupüsti täis registreerunuid.

Koosoleku lõpusõnad ütleb koosoleku juhataja.

Presiidiumi esimees:

Sõnavõttude registreerija:

Protokollijad:

## **MAJANDUSAASTA ARUANNE**

**aruandeaasta algus:** 01.01.2009

**aruandeaasta lõpp:** 31.12.2009

**ärinimi või sihtasutuse nimi:** EESTI ÕPILASESINDUSTE LIIT

**registrikood:** 80140436

**tänavatalu nimi,** F. R. Kreutzwaldi 4  
**maja ja korteri number:**

**küla/alev/alevik/linn:** Tallinn

**vald:**

**postisihthumber:** 10120

**maakond:** Harjumaa

**telefon:** +372 58 188 651

**faks:**

**e-posti aadress:** [escu@escu.ee](mailto:escu@escu.ee)

**veebilehe aadress:** [www.escu.ee](http://www.escu.ee)

## Sisukord

|                                                                   |          |
|-------------------------------------------------------------------|----------|
| <b>MAJANDUSAASTA ARUANNE</b>                                      | <b>1</b> |
| Sisukord                                                          | 2        |
| Tegevusaruanne                                                    | 3        |
| Tegevusaruanne 2009                                               | 3        |
| Raamatupidamise aastaaruanne                                      | 10       |
| Tegevjuhtkonna deklaratsioon                                      | 10       |
| Bilanss                                                           | 11       |
| Tulemiaruanne                                                     | 12       |
| Rahavoogude aruanne                                               | 13       |
| Netovara muutuste aruanne                                         | 14       |
| Raamatupidamise aastaaruande lisad                                | 15       |
| Lisa 1 Arvestuspõhimõtted                                         | 15       |
| Lisa 2 Raha                                                       | 15       |
| Lisa 3 Võlad ja ettemaksed                                        | 16       |
| Lisa 4 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused             | 16       |
| Lisa 5 Annetused ja toetused                                      | 17       |
| Lisa 6 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud | 17       |
| Lisa 7 Jagatud annetused ja toetused                              | 17       |
| Lisa 8 Mitmesugused tegevuskulud                                  | 17       |
| Lisa 9 Tööjõukulud                                                | 18       |
| Lisa 10 Seotud osapooled                                          | 18       |

# Tegevusaruanne

## Tegevusaruanne 2009

Käesolevas aruandes antakse ülevaade Eesti Õpilasesinduste Liidu (EÕEL) eesmärkidest ja Liidu töökorraldusest perioodil jaanuar- detsember 2009 üldiselt ja valdkondade kaupa.

EÕELi põhikirjalised eesmärgid:

1. esindada Eesti õpilaste ja õpilasesinduste huve ja arvamusi avalikkuse ees, suhetes riigiasutustega ning rahvusvahelisel tasandil;
2. aidata kaasa õpilasesinduste koostööle ning kogemuste vahetamisele;
3. seista õpilasesinduste demokraatliku arengu ja järjepideva tegevuse eest Eestis; kaitsta õpilaste ja õpilasesinduste õigusi;
4. seista hariduse kvaliteedi, õpikeskkonna parandamise ja õpimotivatsiooni tõstmise eest;
5. parandada õpilaste vaba aja sisustamise võimalusi, tihendada õpilaste omavahelist suhtlemist;
6. informeerida õpilasi Eesti ja rahvusvahelise hariduselu kohta;
7. suurendada noorte osalust ja aidata kaasa kodanikuühiskonna arengule.

Lähtuvalt EÕEL põhikirjalistest eesmärkidest hindab juhatus oma tegevust heaks. Aasta alguses keskenduti rohkem Liidu sisemisele arengule, kuid aasta teises pooles tegeleti rohkem organisatsioonist väljapoole suunatud põhikirjaliste eesmärkidega, mida oli selleks ajaks palju lihtsam teostada seoses tugeva EÕEL sisemise toimisega. Organisatsiooni eripärast tulenevalt vahetub EÕELi juhatus iga-aastaselt, kuni 2009. aasta 1. maini oli juhatuse esimees Deivi Sarapson, tema järel astus juhuse esimehe ametikohale Sille Lukk.

2009-2010 juhatuse liikmed:

Esimees

- kuni 1.mai 2009 Deivi Sarapson
- alates 1.mai 2009 Sille Lukk

Avalik poliitika

- Avaliku poliitika juht kuni 1.mai 2009: Erkki Jaanhold
- Avaliku poliitika juht alates 1.mai 2009: Kristo Peterson

Avalikud suhted

- Avalike suhete juht kuni 1.mai 2009 Henri Kiivit
- Avalike suhete juht 1.mai - 13.november 2009 Kadri Tõrva
- Avalike suhete juht alates 14.november 2009 Elis Tootsman

Liikmete valdkond

- Valdkonna juht kuni 1.mai 2009 Jana Schmidt
- Valdkonna juht 1.mai 2009- 13.november 2009 Getter Grossthal
- Valdkonna juhid alates 14.november 2009 Kadri Tõrva ja Marianne Kikas

Rahvusvahelised suhted

- Valdkonna juht kuni 1.mai 2009 Annika Ojasild
- Valdkonna juht 1.mai 2009- 31.detsember 2009 Kadri Tõrva
- Valdkonna koordinaator alates 1.jaanuar 2010 Marge Mölder (juhatuseväline ametikoht, st puuduvad juhatuse liikme üldised kohustused)

Eesti õpilaste arvamus oli alati esindatud nii riiklikul tasandil kui ka suhetes teiste organisatsioonidega. Algatati õpilasesinduste koolituste projekt, mis aitas kaasa õpilasesinduste koostööle ning kogemuste vahetamisele. Õpilasesinduste demokraatliku arengu eest seisti nii riiklikul tasandil seadusloome kujundamisel, kui ka õpilasesindajate abistamisel neile muret tekitavate küsimuste lahendamisel. Seadusega anti õpilastele je õpilasesindustele kooli tasandil rohkem sõnaõigust ja liigutakse selles suunas, et õpilasi kaasatakse kooli otsustusprotsessidesse üha enam. Õpimotivatsiooni tõstmisse ja hariduse kvaliteedi parandamisse panustati samuti läbi seadusmuudatuse ettepanekute, mis kõrgemal tasandil ka heaks tunnustati.

Õpilaste kvaliteetse aja sisustamiseks pakkus EÕEL õpilastele mitmeid suuremaid ja väiksemaid üritusi. Kaks korda aastas toimus Liidu Üldkoosolek, kus formuleeriti mitmed tähtsad Liidu otsused. Samuti toimus Liidu mitmepäevane suvekool, kus samuti kaasati suuremal hulgal õpilasesindajaid õpilaspoliitika kujundamisele, kes said oma kogemusi vahetada ja suurendasid sotsiaalset võrgustikku. Aastaringelt toimusid

erinevate valdkondade töökoosolekud, kus arutati päevakajaliste teemade üle ja võeti vastu otsuseid. Samuti toimusid väiksemad teema- ja filmiõhtud. Läbi erinevate ürituste said õpilased nii oma sõna kuuldavaks teha kui ka vastused oma küsimustele haridusseaduste ja õpilasesinduse toimimise kohta.

Suur hulk aktiviste panustas Liidu tegevusse terve aasta vältel. Õpilased said kaasa aidata ürituste korraldamisel ning sponsorite otsimisel erinevate ürituste tarvis. Väga suur rõhk pani õpilaste teavitamisele haridusuuenduste kohta Eestis. Samas jäi vajaka välismaal toimuvate uuenduste kajastamisest õpilaste seas. Kõikide ürituste ja ettevõtmiste käigus, mida EÕEL korraldas, aidati kaasa kodanikuühiskonna arengule.

2009. aasta kevadel ametisse tulnud juhatuse üks suuremaid eesmärke oli Eesti Õpilasesinduste Liidu sisemine tugevdamine. Seejuures muudeti töötajate struktuuri ja vahetati välja tegevbüroo, et Liitu juhtivatel õpilastel jääks rohkem aega õpilaspoliitika kujundamisele ja õpilaste kaasamisele. Vaadati üle valdkonnajuhi ja töötaja tööülesanded, et vältida dubleerimist ja suurendada töötulemust. Tööstruktuuri muudatust tingis ka näiteks bürooassistendi ja tegevjuhi töö liigne sarnasus ning õpilaste ja tegevjuhtide tööülesannete reaalse pädevuse arvestamine tööülesannete jaotamisel. Kaotati bürooassistendi ametikoht ja ühendati tegevjuhi ametikirjeldusega. Samuti pidas juhatus vajalikuks nõuniku ametikohta ning see ühendati uue avaliku poliitika eksperdi ametiga. Töötajad valiti vajaduspõhiselt ja hinnati nende oskusi ja teadmisi, et parandada EÕEL tegevbüroo tulemuslikkust Liidu jätkusuutlikkuse panustamisel.

Sügis 2009 oli EÕEL sisemine struktuur ja muudatused tehtud. Rõhuasetus pandi avalikkuse mõjususele, et õpilaste sõna oleks kuulda ning seisukohad asjasse puutuvatele ametnikele edastatud. Meediasuhtluses võeti pigem proaktiivne kui reaktiivne pool. Selle tulemusena kaasati Õpilasesinduste Liidu esindajaid rohkematesse töögruppidesse ja õpilaste arvamust võeti enam kuulda. 2009. aasta juhatus seadis ühiskondliku mõjususe 2010. aasta eesmärgiks, et avalikkus teaks, mis on Eesti Õpilasesinduste Liit ja mida organisatsioon koos oma liikmetega taotleb.

Õpilaspoliitilisest seisukohast oli äärmiselt sisukas ja tähtis aasta õpilaste panustamisel nii põhikooli- ja gümnaasiumiseadusesse kui ka õppekavade arendustöösse. Samuti valmis Liidu avaliku poliitika arendusprojekti raames haridusplatvorm, mis läheb kinnitamisele 2010. aasta kevadisele üldkoosolekule. See dokument on 2010. aasta juhatuse õpilaspoliitika põhiseisukohtade kujundajaks. Kuna 2009. aasta oli õpilaspoliitika kujundamisel tähtis aasta nii riiklikul tasandil kui ka Liidu sisestes arendustegevustes, siis pandi tugevam rõhuasetus avaliku poliitika valdkonnale.

2009. aasta lõpus võeti järgmiseks tegevuseesmärgiks aktivistide ja liikmeskonna aktiviseerimine. Seda parandati läbi listide loomise ja mõtestatud tegevuse, kuidas liikmeteni paremini jõuda ja kaasta veel enam noori EÕEL tegemistesse. Alustati aktivistide filmiõhtutega, tähtpäevade pidamisega ning juhatus tegi otsuse liikmete valdkonna nõuniku palkamiseks, et suurendada noorte kodanikuuljust eelkõige kooli tasandil ja siis riiklikul tasandil läbi Eesti Õpilasesinduste Liidu. 2009. aastal valitud juhatuse otsustas 2010. aasta alguses liikmete nõuniku ametikohale võtta Uku Talmari.

2009. aasta kogemusest tuleneb seisukoht, et järgnevad juhatuse kandidaadid peaksid kandideerima spetsiifilistele kohtadele, mitte juhatuse üldiselt. Selline struktuuriuuendus tagaks selle, et õpilased on enam motiveeritud oma valdkonda arendama ning tutvuvad sellega enne juhatuse ametipostile asumist. Arendustöö selles vallas jätkub aastal 2010.

## Administreerimine

Õpilastest koosneva juhatuse kõrval on väga oluline koht Liidu tegevjuhtidel, kes peavad olema pädevad oma ülesandeid täitma. Töötajad aitavad juhatusel paremini kaasata õpilasi ja formuleerida õpilaste sõnumeid ametnikele. Kuna Liidu tegevbüroo tegevus ei olnud piisavalt tulemusrikas, siis vahetati ümber kogu töötajaskond. 2009. aasta kevadel/suvel lahkusid Eesti Õpilasesinduste Liidust poolte kokkuleppel raamatupidaja Ülle Toome, avaliku poliitika ekspert Edvard Ljulko, kommunikatsioonijuht Anastassia Popova, tegevjuht Kristi Ardel ja bürooassistent Janika Pärn. Uute töötajatena asus tegevjuhina tööle Siiri Pajupuu, avaliku poliitika eksperdi ja juhatuse nõuniku ametikohale asus Eimar Veldre ning raamatupidajaks sai Helena Allikmaa. Majandusaasta lõpuks võib kindlalt väita, et muudatus oli seda väärt ning uued tegevbüroo inimesed on suurepärased õpilasorganisatsiooni töötajad ja pädevad oma valdkonnas tegutsema ning arendama Eesti Õpilasesinduste Liitu aina paremaks.

Seoses kuluka rendipinnaga Faehlmanni tänaval kolis Eesti Õpilasesinduste Liidu büroo Eesti Üliõpilaskondade Liiduga ühistesse ruumidesse Kreutzwaldi tänaval. See muudatus vähendas rendi- ja kommunikatsioonikulusid ning suurendas koostöövõimalusi EÕEL ühe suurima partneri – Eesti Üliõpilaskondade Liiduga. Koostöös Eesti Üliõpilaskondade Liiduga hakati 2009. aasta sügisel välja töötama õpilaspileti määrase muudatustepanekut ja planeeriti ühiseid tegevusi. Täpsem kava valmib aastal 2010.

2009. aasta kevadel valiti EÕEL Eesti Mittetulundusühingute ja Sihtasutuste Liidu arendusprogrammi. Selle käigus tehti Liidule ligi 20-leheline organisatsiooni analüüs tugevuste ja nõrkustega. Liidu juhatuse liikmetel ning eelkõige esimehel oli võimalus osa võtta erinevatest organisatsiooni arengut puudutavatest koolitustest.

Programmi raames alustati 2009. aasta detsembris EÕEL strateegilise juhtimise mentorit otsima. 2010. aasta veebruaris kinnitati mentoriks Kaubandus- ja Tööstuskoja peadirektor Siim Raie, kellega koos alustavad juhatuse esimees Sille Lukk ja tegevjuht Siiri Pajupuu uue strateegilise arengukava väljatöötamist ning koos töötatakse välja EÕEL juhtimisstrateegia. Tegevus jätkub kuni 2010. aasta sügiseni.

2009. aasta augusti alguses sõlmisid kolm peamist noorteühenduste katusorganisatsiooni Eesti Õpilasesinduste Liit, Eesti Noorteühenduste Liit ning Eesti Üliõpilaskondade Liit ühise koostöömemorandumi ("E3"). Memorandumis sätestati ühised tegevuseesmärgid.

2009. aasta novembris tegi EÕEL juhatus Haridus- ja Teadusministeeriumile noorteühingute aastatoetuse taotluse ning 2010. aasta toetussumma on 535 402 krooni. See on E3 moodustavate organisatsioonidele - Eesti Üliõpilaskondade Liit, Eesti Õpilasesinduste Liit ning Eesti Noorteühenduste Liit - aastal 2010 antud toetusest kõige suurem.

Peamist koostööd tehti aastal 2009 Lastekaitse Liiduga, Haridus- ja teadusministeeriumiga, Eesti Haridusfoorumiga, Eesti Mittetulundus- ja sihtastutuste Liiduga, Eesti Kaubandus- ja tööstuskajaga, Eesti Üliõpilaskondade Liiduga, Eesti Noorteühenduste Liiduga ja teistega. Samuti toetati Liitu erinevate ürituste korraldamisel. Koostööpartnerina on soovi avaldanud USA saatkond, et pakkuda Eesti noortele võimalust välismaal õppida ning tulevikus korraldada ühisüritus Eesti ja Ameerika noortega.

Äärmiselt olulise koostööna võib välja tuua EÕEL ja vene koole ühendava katuseorganisatsioon Õpilasesinduste Assamblee vahelist koostööd. Juhatuse esindajad on kohtunud mitmeid kordi, et vahetada kogemusi Eesti ja Vene kultuuritaustaga koolide õpilasedemokraatiast, Eesti haridussüsteemis toimuvatest uuendustest ja arutanud, kuidas Liidud saaksid suuremat koostööd teha aastal 2010. Mõlema organisatsiooni esindajad võtavad osa ka üldkoosolekutelt, et veelgi lähemalt tutvuda mõlema organisatsiooni struktuuriga, mis lähendab veelgi tegevusplaane.

## Liikmed

2009. aasta veebruaris käis EÕELi juhatus koos õpilasesindajatega Vabariigi aastapäeva rongkäigul ja lipuheiskamistseremoonial, et suurendada meeskonna ja aktivistide koos tegutsemise tunnet. Sellest osavõtmisest on saanud traditsioon.

Eesti Õpilasesinduste Liidu liikmetele ja aktivistidele edastati järjepidevalt informatsiooni nii partnerorganisatsioonide kui ka Liidu põnevatest üritustest ja võimalustest. Välja läks igakuine "Kuukiri", milles olid Liidu peamised tegevused ja põnevad pakkumised soovijatele. Kasutusele võeti uus list, kuhu kuuluvad vaid liikmesõpilasesinduste juhatused. Toimub listi pidev uuendamine, et Liidul oleksid ajakohased kontaktid. Listis toimub päevakajaliste teemade arutamine. Samuti saadavad liikmed sinna omapoolseid soovitusi, millistest ettevõtmistest osa võtta.

EÕEL on aastaringelt toeks olnud õpilasesindajatele, kel on küsimusi õpilasesinduste toimimise, seadusmuudatuste või EÕEL tegemiste kohta. Samuti on vastavalt võimalusele külastatud koole, mille õpilasaktivistide tegevus on soiku jäänud, nt Juuru Gümnaasium, Iisaku Gümnaasium ja Audentese erakool. EÕEL aitas luua õpilasesinduste põhikiri ja paika panna toimimise struktuur.

Terve aasta jooksul on õpilastel olnud võimalus osaleda järgnevatel üritustel:

- 101 last Toompeale
- OBESSU konverentsid välismaal
- Suvekool
- Sõbrapäeva pidu
- Jõulupidu
- Filmiõhtud
- Koolitused
- Töögruppide koosolekud

Liikmetega parema kontakti saamiseks ning professionaalsemaks juhtimiseks tekkis vajadus liikmete valdkonna nõuniku ametikoha loomiseks. 2010. aasta märtsis palgati vastavale ametikohale Uku Talmar.

2009. aastal jätkus EÕEL üks suuremaid projekte "Õpilaskondade võimekuse arendamine", mis sai alguse juba 2008. aastal. Projekt keskendub õpilasesindajate ja Eesti Õpilasesinduste Liidu suutlikkuse tõstmisele. Kodanikuühiskonna Sihtkapital toetas projekti suures ulatuses, võimaldades projekti elluviimise kahe perioodi läbi. Projekt ning õpilaste koolitused toimuvad 2010. aastal mai lõpuni. Projektiga seonduvalt toimusid liikmete valdkonnas 2009. aastal järgnevad tegevused:

- Konkursi kaudu välja valitud isikute treenimine koolitamaks õpilas- ja üliõpilasesindusi.
- Uuringu läbiviimine õpilasesinduste seas. Uuringu eesmärgiks oli selgitada välja hetkeolukord EÕEL-i liikmete hulgas. Uuringu tulemusi kasutab EÕEL oma edasiste tegevuste raames ning arengukava väljatöötamisel.
- 2.-3. mai 2009.a toimus Tallina Rahumäe Põhikoolis õpilasesindajate Üldkoolitus, kuhu tuli kokku ligi 100 õpilast üle Eesti. Üldkoolitusel koolitati õpilasesindajaid teemadel avalik esinemine, meeskonnatöö, liikmete värbamine õpilasesindustesse ja kommunikatsioonivahendid.

Teine Liidu liikmete valdkonda kuuluv suuprojekt on "Noortest lähtuva tervisekasvatuse", mille üldeesmärk on noorte seksuaal- ja tervisekasvatuseliku käitumise kujundamine senisest riskivabamaks. Formaalariduses õpitud tervisekasvatuse teadmiste kinnistamine ja noorte oskuste arendamine tervisekäitumise teadlikkuse ja oskuste tõstmise kaudu. Projekti sihtrühmaks olid noored üle Eesti vanuses 12-16 eluaasta. Tegevus jätkub aastal 2010.

Projekti esimeses etapis viidi läbi motivatsioonikoolitus, mis toimus 8.-9. mail Kloogaranna Noortelaagris. Koolituse eesmärgiks oli suurendada tervisekasvatuse alast teadlikkust õpilasesinduste liikmete hulgas ja kujundada kontaktide võrgustik noortest. Motivatsioonikoolitusse kaasati õpilasesindajad üle Eesti. Motivatsioonikoolituse järgselt on koostöös noortega ning vastavalt esialgsele tegevusplaanile toimunud ka ligi

kakskümmend noorte omaalgatuslikku tegevust.

### Avalik poliitika

Valdkonna ekspert oli kuni 2009. aasta juulini Edvard Ljulko. Alates juulist on avaliku poliitika valdkonna ekspert Eimar Veldre. Samuti oli Eimar Veldre valdkonna projekti HÕIGE ("Hariduspoliitika õpilaste integreeritud eestvedamisel") projektijuht.

Liidu avaliku poliitika tegevus lähtub õpilaste seisukohtadest. Avalikult kommunikeeritud seisukohad tulenesid üldkoosolekutel läbi viidud töögruppide otsustest ning vahetust liikmetega suhtlemisest. Liikmetelt koguti arvamusi ja seisukohti nii listi kaudu kui ka koosolekutel. Peamiselt tegeleti põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse ning riiklike õppekavade eelnõude analüüsimise ja ettepanekute tegemisega.

Aastaringses tegevuses asetati rõhk partnerlussidemete hoidmisele ning nii haridusmaastikul toimuva kui ka teiste organisatsioonide seisukohtadega kursis olemisele õpilaspoliitika edukaks kujundamiseks. Toimused kohtumised minister Tõnis Lukase ning riigikogu liikmetega, sh kultuurikomisjoni esimees Peeter Kreitzbergiga. Võrreldes eelmiste aastatega on rohkem panustatud Eesti Haridusfoorumis oma arvamuste ja tegemise kajastamisele, et õpilaste sõnumid edastada.

Aasta esimesel poolel keskendus avaliku poliitika valdkonna tegevus põhikooli ja gümnaasiumi seaduse (PGS) muudatuste ja ettepanekute tegemisele. Valmis ka PGS ja EÕEL seisukohtade võrdluse dokument järgnevatele juhatustele. Toimused kohtumised Riigikogu kultuurikomisjonis, kus tutvustati EÕELi 24.aprilli ettepanekuid põhikooli- ja gümnaasiumi seaduse (edaspidi PGS) eelnõusse. Kohtumiste läbi saavutati eelnõust põhikooli õpilastele suunatud mõjutusvahendite peatüki eemaldamine. Osaleti ka Õppurite Nõukoja istungitel, et vahetada ministri, õpilaste ja üliõpilaste seisukohast olulisemat informatsiooni.

Uutesse õppekavadesse, mis vastu võeti, anti palju sisendit õpilaste poolt. Suure tähelepanu all oli hindamise peatükk. Õpilaste seisukoht oli, et käitumist ja hoolsust ei tuleks hinde või sõnaga hinnata. Uutes õppekavades peab õpetaja andma sisulist tagasisidet. Võideldi valikainete mahu eest. Uues õppekavas on nüüd 63 kohustuslikku ainet 72 asemel. Valikainete hulka võideldi ka ettevõtlusõpe. Saavutati EÕELi kaasatus õppekava edasises arendustöös - lepitati kokku, et EÕEL korraldab 2009. aasta kevadel õpilastelt uute ainekavade kohta sisendi saamiseks piirkondlikke arutelusid. Tulemused esitatakse ministeeriumile paranduste ja muudatusettepanekutena. Mainitud ainekavasid lahkavad arutelud toimusid AP töögrupi liikmetele ja ka teistele huvilistele (kaasatud olid ka EÕELi vilistlased ning Liidule lähedased eksperdid) juuni keskel - Pärnus, Tartus ja Tallinnas. Arutelude tulemusena esitati 2009. aasta augusti alguses kultuurikomisjonile koondettepanek uute ainekavade parandamiseks.

2009. aasta sügisel osales juhatus esimees Sille Lukk koos Eesti Noorteühenduste Liidu ja Eesti Üliõpilaskondade Liidu esindajatega kohtumisel president Toomas Hendrik Ilvesega. Kohtumisel räägiti nii õpilsaktiivsusest kui ka noorte tööpuudusest. President kuulas noorte mõtteid ja pakkus omapoolseid lahendusi.

Avaliku poliitika valdkonnas seati 2009/2010 kindlad eesmärgid. Need eesmärgid on:

- Põhikooli- ja gümnaasiumiseadusesse EÕELi seisukohtadest lähtuvalt muudatuste sissesaamine;
- Uude riiklikesse põhikooli- ja gümnaasiumi õppekavadesse EÕEL seisukohtadest lähtuvate muudatuste sissesaamine;
- Liidu uue haridusplatvormi koostamine ja ellurakendamine;
- Koostöö tihendamine teiste haridusvaldkonna katuseühendustega eesmärgil kujundada ühist Eesti haridusstrateegiat;
- Arendusprojekti HÕIGE kaudu Liidu avaliku poliitika tegevuse tugevamaks ja asjatundlikumaks muutmine.

Liit oli väga aktiivne päevakajaliste haridusteemadele reageerimisel meedias, esitades õpilaste seisukohti. Avaliku poliitika valdkonna juht ja juhatause aseesimees Kristo Peterson ning juhatause esimees Sille Lukk esindasid organisatsiooni ja õpilasi mitmel korral koosolekutel, konverentsidel ja töötubades, et edastada õpilaskonna arvamust ning tutvuda partnerite ettepanekutega.

EÕEL tegi koostööd Eesti Noorsootöö Keskusega (ENTK) noorsootöö strateegia koostamisel. Tiheda suhtlustöö tulemusena on ENTK ja EÕELi vahel väga head sõprussuhted ning käivad läbirääkimised suure ühisprojekti tegemiseks.

1. - 9. august toimus EÕELi suvekool. Suvekoolis korraldati koolides sagelisesinevate probleemidega 4 simulatsiooni, mille kaudu pandi osalejaid ka kooli teisi osapooli mõistma ning mängiti läbi võimalikud lahenduskäigud. Sellele järgnenud arutelurühmad said sisendiks Eesti Õpilasesinduste Liidu haridusplatvormi väljatöötamisel.

Septembri keskel toimunud Pärnumaa Noorte Liidu poolt korraldatud õpilasesindajatele mõeldud 2-päevases koolituslaagris käisid avaliku poliitika ja liikmete valdkonna juhid tegemas koolitusi ning simulatsioone. Arutelude eesmärgiks oli viia osalejad kurssi aktuaalsete haridusteemadega ja ühtlasi saada sisendit haridusplatvormi täiendamiseks. Simulatsioonidega arendati osalejate empaatiavõimet ning mängiti läbi võimalikud lahenduskäigud, mida koolis esinevate probleemide puhul saaks kasutada.

Novembris toimunud EÕELi üldkoosolekul võeti vastu haridusplatvormi memorandum, mis õpilaste kajastab põhimõttelisi seisukohti haridussüsteemist ning oodatud arengusuundadest. Jätкус töö lõpliku dokumendi, Eesti Õpilasesinduste Liidu Haridusplatvormi loomiseks, et see 2010. aasta kevadel õpilastele esitada.

Detsember oli avaliku poliitika valdkonnas eelkõige suhtluskuu. Oma seisukohtade levitamiseks käisid Kristo Peterson ja Sille Lukk mitmel Riigikogu laiendatud koosolekul, ministeeriumi korraldatud aruteludel ja foorumitel. Ühtlasi pandi tugevat rõhku meediaga suhtlemisele – EÕELi kohta oli sisulisi sõnumeid kandvaid artikleid ning antud intervjuusid nii raadios kui televisioonis rohkem kui kunagi varem. Kuu lõpus toimus mitu kohtumist kultuurikomisjoni ja ministeeriumiga, et EÕELi eksamitega seotud seisukohti võimalikult palju välja tuua. Töö tulemusena saavutati kokkulepped näiteks eesti keele eksami mitmekesistamises (kirjandile juurde suuline osa) ja eksamite 50% läbimismäära kehtestamisega (järgnevatele juhatustele on olemas ka EÕEL küpsuseksamite ettepanekute dokument)

Samuti kohtusid detsembris juhatuse esimees ja aseesimees Tallinna Ülikooli rektori ja õppeprorektoriga, et rääkida EÕELi nägemusest ülikoolide sisseastumiskatsete osas (personaalne lähenemine igale sisseastujale). Kohtumise tulemusena otsustati töötada ühise koostöölepe suunas. Hetkel suhtlevad osapooled teiste ülikoolidega, et saavutada üle-Eestiline muudatus. Tallinna Ülikooliga saavutatud kokkulepe läheb allkirjastamisele 2010. aasta kevadel.

### Avalikud suhted

Liidus läks 2009. aasta teisel poolaastal käima regulaarselt kohtuv avaliku poliitika töögrupp, mis teadvustab Liidu eesmärgi ja tegutseb nende teostamise nimel. Töögrupp keskendub kommunikatsiooni, meedia ning imagoloogia küsimustele, osaledes ka vastavatel koolitustel. Töögrupp alustas organisatsioonihümnide loomisega ja logo uuendamisega. Tegevus jätkub aastal 2010, mil plaanis korraldada veel ka *flashmob*, mis oleks seotud avaliku poliitika valdkonna temadega.

Uuenduste osas tasub ära märkida uue meedia kanali Twitter kasutuselevõtmist, kus EÕEL aktivistid saavad hõlpsasti meedias kajastatud artiklite ja Liidu siseuudiste ülevaate. Samuti toimus järjepidev kodulehe info uuendamine. Kommunikatsiooninõunikuna tegutses kuni september 2009 Anastassia Popova, seejärel täitis vastavaid tööülesandeid Siiri Pajupuu.

Seoses üldise majanduslikult keerulise situatsiooniga ei õnnestunud Liidul saada püsivaid toetuspartnerid. Õpilaseleht „Õ“ tegevus peatati 2009. aasta alguses seoses keerulise finantsolukorraga. Teisel poolaastal lehe taasalumiseks tehtud finantseerimise taotlust ei rahuldatud.

Koostöös Lastekaitse Liiduga korraldati iga-aastane noortefoorum „101 Last Toompeale“. Toimusid eetöötoad, millele järgnes istung Riigikogu saalis. Selle üritusega seoses oli meediakajastus nii teleuudistes kui ka raadios. Samuti käisid EÕEL ja LKL esindajad raadios jutusaates. Suurenes teadlikkus EÕEL tegemistest ja õpilaste seisukohtadest.

Detsembris võtsid organisatsiooni esindajad osa infomessist „Teeviit“.

### Rahvusvahelised suhted

EÕEL aktivistideni jõudis pidev informatsioon OBESSU ja teiste rahvusvaheliste organisatsioonide üritustest. 2009. aasta alguses kinnitati rahvusvaheliste suhete valdkonna aastaplaan, mille alusel koordineeriti osalust erinevatel konverentsidel ning koosviibimistel. Viidi läbi ka rahvusvaheliste suhete töögrupi infopäev. Alustati rahvusvahelise projekti kirjutamisega, mis valmib aastal 2010. EÕEL aktivistid osalesid OBESSU üritustel (sh Üldkoosolek jt konverentsid), et esindada Eestit ja EÕEL seisukohti.

2009. aasta kevadel toimunud XX Üldkoosolekul olid kohal esindajad Saksamaalt, kuid peamine rahvusvaheliste sidemete hoidmine käis aastal 2009 interneti teel, sest finantsiline olukord nii Eesti õpilastel kui ka välisriigi õpilastel ei võimaldanud tihedat läbikäimist ja kohtumist.

### LISA 1

EÕEL meedias:

Minister viis vene ja eesti koolinoored koostööle. Õpetajate Leht, 27.11.2009. [http://www.opleht.ee/?archive\\_mode=article&articleid=2520](http://www.opleht.ee/?archive_mode=article&articleid=2520)

Reporteritund: Laste õigused. Vikerraadio, 18.11.2009. [http://vikerraadio.err.ee/helid?main\\_id=1245991](http://vikerraadio.err.ee/helid?main_id=1245991)

Õpilasesindused kiirustavad koolireformi tegijaid tagant. Postimees, 18.11.2009. <http://www.postimees.ee/?id=189647>

Lapsed võtavad Toompeal üheks päevaks võimu. ERR, 18.11.2009. <http://uudised.err.ee/index.php?06185111>

Eesti Õpilasesinduste Liit: koolides tuleb korraldada gripiteemalisi koosolekuid. Arst.ee, 12.11.2009.  
<https://www.arst.ee/et/Uudised-ja-artiklid/34833/eesti-opilasesinduste-liit-koolides-tuleb-korraldada-gripiteemalisi-teavituskoosolekuid>

Üliõpilaste ja õpilaste katusühendused kolisid kokku. Õpetajate Leht, 3.11.2009. <http://www.opleht.ee/?pressnewsid=908>

Üliõpilaste ja õpilaste katusühendused kolisid kokku. Eesti Mittetulundusühingute ja Sihtasutuste Liit, 2.11.2009. <http://www.ngo.ee/29094>

Haljallasse võiks tulla Eesti õpetaja autähis. Virumaa Teataja, 2.10.2009. <http://www.virumaateataja.ee/?id=170394>

Ilves kutsus noori ühiskonnas aktiivselt kaasa lööma. Postimees, 21.09.2009. <http://www.postimees.ee/?id=166446>

Noored tutvustasid Ilvesele varivalimiste projekti. Eesti Päevaleht, 21.09.2009. <http://www.epl.ee/artikkel/478409>

Tallinna koolides keelati noorte varivalimised. Euroopa Noored, 17.09.2009. <http://euroopa.noored.ee/node/2567>

Rakveres allkirjastati koolirahuleping. Pärnu Postimees, 2.09.2009. <http://www.parnupostimees.ee/?id=158791>

Sadakond õpilasesindajat koguneb suvekooli. Pärnu Postimees, 3.08.2009. <http://www.parnupostimees.ee/?id=148670>

Eesti Õpilasesinduste Liit kutsus õpilasi lööma kaasa uue õppekava väljatöötamisel. Rajaleidja, 2.07.2009.  
<http://www.rajaleidja.ee/index.php?id=101300>

Eesti Õpilasesinduste Liit kutsus õpilasi lööma kaasa uue õppekava väljatöötamisel. Koolielu, 30.06.2009.  
<http://www.koolielu.ee/pages.php/011001,23611>

Noorte infomessile Teevit minck tekitas mõnes koolis arusaamatusi. Tallinna Postimees.  
3.12.2009. <http://www.tallinnapostimees.ee/?id=196342>

Teevit: otseülekanne. Noorteraadio. 5.12.2009

KRISTO PETERSON: Loodusainete eksam matemaatika asemel. Eesti Päevaleht.15.12.2009 <http://www.epl.ee/artikkel/484824>

Valjeneb hääli logopeedide ja eripedagoogide kaitseks. Tallinna Postimees. 15.12.2009 <http://www.tallinnapostimees.ee/?id=201127>

Õpilased: eestikeelne haridus Narvas peab säilima. Delfi. 12.12.2009  
<http://www.delfi.ee/news/paevauudised/eesti/opilased-eestikeelne-haridus-narvas-peab-sailima.d?id=27516673>

Uus süsteem: jääb vaid eesti keele, matemaatika ja võõrkeele riigieksam. Postimees Online. 10.12.2009 <http://www.postimees.ee/?id=199182>

Õpilaskliit lubaks eksameid kodukoolis kontrollida. Postimees Online. 11.01.2010 <http://www.postimees.ee/?id=210335>

EÕEL: Eksamivalik on õpilase õigus, mida kool peab toetama. E24.ee. 12.01.2010  
<http://uudisvoog.postimees.ee/?DATE=20100112&ID=221163>

Õpilaskliit kutsus teatama eksamiturvestajatest. Postimees Online. 12.01.2010 <http://www.postimees.ee/?id=210777>

Õpilaskliit: Ülikool mõõtku sisseastuja motivatsiooni. Postimees Online. 12.01.2010 <http://www.postimees.ee/?id=210855>

Haridusliidud: õppekava vajab täiendavat arutelu ja suuremat kokkulepet. Postimees Online. 13.01.2010 <http://www.postimees.ee/?id=211481>

Ministeerium: ülikoolide ühiseksam väärab kaalumist. Postimees Online. 18.01.10 <http://www.postimees.ee/?id=213142>

Õpilaskliit: supertest pole riigieksamist parem. Postimees Online. 17.01.2010 <http://www.postimees.ee/?id=212866>

Õpilaskliit annaks koolis ohjad hoolekogule. Postimees Online. 18.01.10 <http://www.postimees.ee/?id=213202>

EÕEL: koolis antagu akadeemilist puhkust. Postimees Online. 18.01.10 <http://www.postimees.ee/?id=213207>

Terevisioon. ETV. 19.01.10 <http://etv.err.ee/arhiiv.php?id=101939>

Õpilaselegi selge: uue õppekavaga võinuks oodata. Õhtuleht. 20.01.2010. <http://www.oh tuleht.ee/index.aspx?id=363156>

Õpilaskliit: miks ei kao pähetuupimine ka matemaatikast? Postimees Online. 22.01.10 <http://www.postimees.ee/?id=214977>

Õpilased: eksamireformijad mõelgu ka ülikoolile. Postimees Online. 25.01.10 <http://www.postimees.ee/?id=216286>

Õpetajad kangutavad uut matemaatika riigieksamit. Postimees Online. 25.01.10 <http://www.postimees.ee/?id=216142>

Ministeerium: matemaatika riigieksam ei kao kuhugi. Postimees Online. 25.01.10 <http://www.postimees.ee/?id=216321>

Pärnu sai uue kuldsuu. Pärnu Postimees. 11.02.10 <http://www.parnupostimees.ee/?id=223497>

50-protsendiline lävend muudab riigieksamid lihtsamaks. Postimees Online. 12.02.10 <http://www.postimees.ee/?id=223861>

Õpilased tooks küpsuskirjandi kõrvale ka suulise emakeeleksami. Postimees Online. 19.02.10 <http://www.postimees.ee/?id=227255>

Alo Raun: Milleks meile riigieksamid? Postimees Online. 23.02.2010. <http://www.postimees.ee/?id=228546>

Millega tegelevad õpilaste esindajad? Õpetajate Leht. 26.02.2010. [http://www.opleht.ee/?archive\\_mode=article&articleid=3053](http://www.opleht.ee/?archive_mode=article&articleid=3053)

Kuldsuu Kristo Peterson korrastab koolivõrku. Linnaleht. 05.03.2010. <http://www.linnaleht.ee/frontpage/par/2010-03-05-b.pdf>

Õpilasesinduste Liit kutsub üles raamatuid lugema. Koolielu. 18.03.2010. <http://koolielu.ee/pg/info/readnews/26714>

Õpilasesinduste Liit: suvevaheaja arvelt ei tohiks koolipäevi lisanduda. Postimees Online. 23.03.2010. <http://www.postimees.ee/?id=240597>

Noored loodavad küüditatute mälestuseks süüdata üle 20 000 küünla. Postimees Online.  
23.02.2010. <http://www.tallinnapostimees.ee/?id=240514>

Eesti laste vastumeelne suhtumine kooli torkab Euroopas silma. Postimees Online. 24.03.2010. <http://www.postimees.ee/?id=240786>

Täna mälestatakse 61 aasta möödumist märtsiküüditamisest. Postimees Online. 25.03.2010. <http://www.postimees.ee/?id=241352>

## LISA 2

| Peamised finantssuhtarvud (kroonides)            | 2009      | 2008      |
|--------------------------------------------------|-----------|-----------|
| Sihtotstarbelised annetused ja toetused          | 1 674 017 | 1 433 027 |
| Sihtotstarbeliste annetuste ja toetuste kasv     | 17%       | 47%       |
| Mittesihotstarbelised annetused, toetused        | 200       | 17 100    |
| Mittesihotstarbeliste annetuste ja toetuste kasv | -99%      | -7%       |
| Tulu ettevõtlusest                               | 21 691    | 922 130   |
| Ettevõtlustulu kasv                              | -98%      | 13,4%     |
| Tulud kokku                                      | 1 911 750 | 2 372 257 |
| Tulude kasv                                      | -19,4%    | 31,5%     |
| Tööjõukulud                                      | 702 425   | 651 327   |
| Tööjõukulude kasv                                | 7,85%     | 0,16%     |
| Tööjõu kulud kogutuludest                        | 36,7%     | 27,4%     |

Seletus:

\* Sihtotstarbeliste annetuste ja toetuste kasv (%) = (sihtotstarbelised annetused ja toetused 2009 – sihtotstarbelised annetused ja toetused 2008) / sihtotstarbelised annetused ja toetused 2008 \*100

\* Mitte-sihtotstarbeliste annetuste ja toetuste kasv (%) = (mitte- sihtotstarbelised annetused ja toetused 2009 – mitte- sihtotstarbelised annetused ja toetused 2008) / mitte- sihtotstarbelised annetused ja toetused 2008 \*100

\* Ettevõtlustulu kasv(%) = (tulu ettevõtlusest 2009 – tulu ettevõtlusest 2008) / tulu ettevõtlusest 2008 \*100

\* Tulude kasv (%) = (tulud kokku 2009 – tulud kokku 2008) / tulud kokku 2008 \*100

\* Tööjõu kulude kasv (%) = (tööjõu kulud 2009 – tööjõu kulud 2008) / tööjõu kulud 2008 \* 100

\* Tööjõu kulud kogutuludest = tööjõu kulud / tulud kokku \* 100

## Raamatupidamise aastaaruanne

### Tegevjuhtkonna deklaratsioon

Eesti Õpilasesinduste Liidu tegevjuhtkond deklareerib oma vastutust aastaaruande koostamisel ja kinnitab, et:

- Raamatupidamise aastaaruande koostamisel rakendatud arvestuspõhimõtted on vastavuses Eesti hea raamatupidamistavaga;
- Raamatupidamise aastaaruanne kajastab õigesti ja õiglaselt Eesti Õpilasesinduste Liidu finantsseisundit, majandustulemust ja rahavoogusid;
- Kõik teadaolevad olulised asjaolud, mis on selgunud aruande valmimise kuupäevani, on raamatupidamise aastaaruandes nõuetekohaselt arvesse võetud ja esitatud;
- Eesti Õpilasesinduste Liit on jätkuvalt tegutsev.

|                |                  |       |                  |
|----------------|------------------|-------|------------------|
| Sille Lukk     | juhatuse esimees | ..... | ....kuupäev .... |
| Deivi Sarapson | juhatuse liige   | ..... | ....kuupäev .... |

## Bilanss

(kroonides)

|                                              | 31.12.2009       | 31.12.2008     | Lisa nr |
|----------------------------------------------|------------------|----------------|---------|
| Varad                                        |                  |                |         |
| Käibevara                                    |                  |                |         |
| Raha                                         | 1 012 038        | 465 553        | 2       |
| Nõuded ja ettemaksed                         | 8 182            | 35 277         |         |
| <b>Kokku käibevara</b>                       | <b>1 020 220</b> | <b>500 830</b> |         |
| <b>Kokku varad</b>                           | <b>1 020 220</b> | <b>500 830</b> |         |
|                                              |                  |                |         |
| Kohustused ja netovara                       |                  |                |         |
| Kohustused                                   |                  |                |         |
| Lühiajalised kohustused                      |                  |                |         |
| Võlad ja ettemaksed                          | 55 860           | 119 571        | 3       |
| Sihtotstarbelised tasud, annetused, toetused | 820 681          | 420 436        | 4       |
| <b>Kokku lühiajalised kohustused</b>         | <b>876 541</b>   | <b>540 007</b> |         |
| <b>Kokku kohustused</b>                      | <b>876 541</b>   | <b>540 007</b> |         |
| Netovara                                     |                  |                |         |
| Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem      | -39 177          | 44 792         |         |
| Aruandeaasta tulem                           | 182 856          | -83 969        |         |
| <b>Kokku netovara</b>                        | <b>143 679</b>   | <b>-39 177</b> |         |
| <b>Kokku kohustused ja netovara</b>          | <b>1 020 220</b> | <b>500 830</b> |         |

## Tulemiaruanne

(kroonides)

|                                                           | 2009              | 2008              | Lisa nr |
|-----------------------------------------------------------|-------------------|-------------------|---------|
| Tulud                                                     |                   |                   |         |
| Annetused ja toetused                                     | 1 674 217         | 1 450 127         | 5       |
| Tulu ettevõtlusest                                        | 21 691            | 922 130           |         |
| Muud tulud                                                | 215 842           | 0                 |         |
| <b>Kokku tulud</b>                                        | <b>1 911 750</b>  | <b>2 372 257</b>  |         |
|                                                           |                   |                   |         |
| Kulud                                                     |                   |                   |         |
| Sihotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud | -884 048          | -766 817          | 6       |
| Jagatud annetused ja toetused                             | -121 621          | -451 361          | 7       |
| Mitmesugused tegevuskulud                                 | -22 159           | -597 008          | 8       |
| Tööjõukulud                                               | -702 425          | -651 327          | 9       |
| Muud kulud                                                | 0                 | -68               |         |
| <b>Kokku kulud</b>                                        | <b>-1 730 253</b> | <b>-2 466 581</b> |         |
|                                                           |                   |                   |         |
| <b>Kokku põhitegevuse tulem</b>                           | <b>181 497</b>    | <b>-94 324</b>    |         |
| Finantstulud ja -kulud                                    | 1 359             | 10 355            |         |
| <b>Aruandeaasta tulem</b>                                 | <b>182 856</b>    | <b>-83 969</b>    |         |

## Rahavoogude aruanne

(kroonides)

|                                                                  | 2009             | 2008           |
|------------------------------------------------------------------|------------------|----------------|
| <b>Rahavood põhitegevusest</b>                                   |                  |                |
| Põhitegevuse tulem                                               | 181 497          | -94 324        |
| Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus               | 27 095           | -32 328        |
| Põhitegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus           | -63 711          | 400 820        |
| Laekumised sihtotstarbelistest tasudest, annetustest, toetustest | 400 245          | 0              |
| <b>Kokku rahavood põhitegevusest</b>                             | <b>545 126</b>   | <b>274 168</b> |
|                                                                  |                  |                |
| <b>Rahavood investeerimistegevusest</b>                          |                  |                |
| Laekunud intressid                                               | 1 359            | 10 355         |
| <b>Kokku rahavood investeerimistegevusest</b>                    | <b>1 359</b>     | <b>10 355</b>  |
| <b>Kokku rahavood</b>                                            | <b>546 485</b>   | <b>284 523</b> |
|                                                                  |                  |                |
| <b>Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses</b>                | <b>465 553</b>   | <b>181 030</b> |
| <b>Raha ja raha ekvivalentide muutus</b>                         | <b>546 485</b>   | <b>284 523</b> |
| <b>Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus</b>                  | <b>1 012 038</b> | <b>465 553</b> |

## Netovara muutuste aruanne

(kroonides)

|                    |                     | Kokku netovara |
|--------------------|---------------------|----------------|
|                    | Akumuleeritud tulem |                |
| <b>31.12.2007</b>  | 44 792              | 44 792         |
| Aruandeaasta tulem | -83 969             | -83 969        |
| <b>31.12.2008</b>  | -39 177             | -39 177        |
|                    |                     |                |
|                    |                     |                |
| Aruandeaasta tulem | 182 856             | 182 856        |
| <b>31.12.2009</b>  | 143 679             | 143 679        |

## Raamatupidamise aastaaruande lisad

### Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

#### Üldine informatsioon

MTÜ Eesti Õpilasesinduste Liit on koostanud 2009.a. raamatupidamise aastaaruande vastavalt Raamatupidamise seaduse §-le 17, Eesti hea raamatupidamise tava kohaselt.

Arvestuspõhimõtted on vastavuses raamatupidamise seaduses sätestatud alusprintsipidega ja Raamatupidamise Toimkonna juhenditega.

#### Raha

Rahalised vahendid on bilansis õiglasel väärtuses.

#### Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustused

Välisvaluutas toimunud tehingud on raamatupidamises kajastatud Eesti Panga kursiga

#### Nõuded ja ettemaksed

Lühiajalisi nõudeid kajastatakse tõenäoliselt laekuvas summas.  
Nõuete inventeerimisel hinnatakse iga nõuet eraldi.

#### Materiaalne ja immateriaalne põhivara

Materiaalset põhivara MTÜ-l ei ole.

#### Annetused ja toetused

Sihtfinantseerimise vahendeid kajastatakse lähtudes RTJ 12 nõuetest brutomeetodil.

#### Seotud osapooled

Seotud isikuteks on juhatuse liikmed. Seotud isikutega ostu-müügi tehinguid tehtud ei ole.

#### Tulud

Tulude ja kulude aruande koostamisel on lähtutud RTJ 14 lisas toodud skeemist.  
Tulud ja kulud on kirjendatud tekkepõhiselt, tulude ja kulude vastavuse printsiibist lähtudes.

#### Kulud

Tulude ja kulude aruande koostamisel on lähtutud RTJ 14 lisas toodud skeemist.  
Tulud ja kulud on kirjendatud tekkepõhiselt, tulude ja kulude vastavuse printsiibist lähtudes.

Rahavoogude aruandes on põhitegevuse rahavood kajastatud kaudsel meetodil.

### Lisa 2 Raha (kroonides)

|                   | 31.12.2009       | 31.12.2008     |
|-------------------|------------------|----------------|
| Arvelduskontod    | 1 012 038        | 465 553        |
| <b>Kokku raha</b> | <b>1 012 038</b> | <b>465 553</b> |

### Lisa 3 Võlad ja ettemaksed (kroonides)

|                                  | 31.12.2009    | 31.12.2008     |
|----------------------------------|---------------|----------------|
| Võlad tarnijatele                | 44 121        | 44 964         |
| Võlad töövõtjatele               | 5 163         | 13 308         |
| Maksuvõlad                       | 2 967         | 61 299         |
| Muud võlad                       | 3 609         | 0              |
| <b>Kokku võlad ja ettemaksed</b> | <b>55 860</b> | <b>119 571</b> |

Muude võlgade all on näidatud võlgasid aruandvetele isikutele.

### Lisa 4 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused (kroonides)

| Brutomeetod                                                         |            |           |            |                         |            |
|---------------------------------------------------------------------|------------|-----------|------------|-------------------------|------------|
|                                                                     | 31.12.2008 | Saadud    | Tagastatud | Tulu/<br>Amortisatsioon | 31.12.2009 |
| Sihtfinantseerimine<br>tegevuskuludeks                              |            |           |            |                         |            |
| Noorteühingute<br>aastatoetus                                       | 0          | 698 776   | 0          | -659 376                | 39 400     |
| Projekt Läbi osaluse<br>eesmärkideni                                | 3 670      | 0         | -3 670     | 0                       | 0          |
| Projektitoetus Tallinna<br>Õpilasesindustele                        | 90 172     | 0         | -15 772    | -74 400                 | 0          |
| Projekt Õpilaskondade<br>võimekuse arendamine                       | 111 594    | 370 164   | 0          | -339 800                | 141 958    |
| Projekt Noortest lähtuv<br>tervisekasvatus                          | 215 000    | 776 880   | 0          | -411 556                | 580 324    |
| Projekt Innovaatilised<br>noored                                    | 0          | 45 000    | 0          | -45 000                 | 0          |
| Projekt HÕIGE                                                       | 0          | 197 884   | 0          | -138 885                | 58 999     |
| <b>Kokku<br/>sihtfinantseerimine<br/>tegevuskuludeks</b>            | 420 436    | 2 088 704 | -19 442    | -1 669 017              | 820 681    |
| <b>Kokku<br/>sihtotstarbelised tasud,<br/>annetused ja toetused</b> | 420 436    | 2 088 704 | -19 442    | -1 669 017              | 820 681    |
|                                                                     |            |           |            |                         |            |

## Lisa 5 Annetused ja toetused

(kroonides)

|                                         | 2009             | 2008             |
|-----------------------------------------|------------------|------------------|
| Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks     | 1 669 017        | 1 433 027        |
| Sihtotstarbelised toetused eraisikutelt | 5 000            | 0                |
| Mittesihtotstarbelised toetused         | 200              | 17 100           |
| <b>Kokku annetused ja toetused</b>      | <b>1 674 217</b> | <b>1 450 127</b> |

Tulud tegevuskulude sihtfinantseerimiseks on täpsemalt lahti liigendatud lisa 4.

## Lisa 6 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud

(kroonides)

|                                                                         | 2009           | 2008           |
|-------------------------------------------------------------------------|----------------|----------------|
| Transpordikulud                                                         | 43 813         | 20 272         |
| Üür ja rent                                                             | 189 077        | 211 256        |
| Mitmesugused bürookulud                                                 | 20 189         | 14 534         |
| Muud teenused                                                           | 11 128         | 27 628         |
| Sidekulud                                                               | 23 264         | 33 731         |
| Ürituste korraldamise kulud                                             | 79 162         | 176 160        |
| Õpilasesinduste arendamise projekt                                      | 153 435        | 212 960        |
| Õpilaste seksuaaltervise kasvatuse projekt                              | 303 561        | 0              |
| Õpilaste hariduspoliitikasse kaasamise projekt                          | 60 419         | 0              |
| Muud koolituskulud                                                      | 0              | 70 276         |
| <b>Kokku sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud</b> | <b>884 048</b> | <b>766 817</b> |

## Lisa 7 Jagatud annetused ja toetused

(kroonides)

|                                            | 2009           | 2008           |
|--------------------------------------------|----------------|----------------|
| ISIC toetuse väljamaks                     | 47 221         | 230 932        |
| Muud lepingulised toetused                 | 74 400         | 220 429        |
| <b>Kokku jagatud annetused ja toetused</b> | <b>121 621</b> | <b>451 361</b> |

2009. aastal on muude lepinguliste toetuste all kajastatud Tallinna munitsipaalülldhariduskoolide õpilasesinduste toetust.

## Lisa 8 Mitmesugused tegevuskulud

(kroonides)

|                                        | 2009          | 2008           |
|----------------------------------------|---------------|----------------|
| Üür ja rent                            | 0             | 58 954         |
| Mitmesugused bürookulud                | 1 181         | 39 285         |
| Transportteenused                      | -20 157       | 79 768         |
| Projektide omafinantseering            | 0             | 13 017         |
| Õpilaslehe väljaandmine                | 0             | 336 219        |
| Ürituste korraldamine                  | 37 706        | 69 765         |
| Muud                                   | 3 429         | 0              |
| <b>Kokku mitmesugused tegevuskulud</b> | <b>22 159</b> | <b>597 008</b> |

## Lisa 9 Tööjõukulud

(kroonides)

|                                                                               | 2009           | 2008           |
|-------------------------------------------------------------------------------|----------------|----------------|
| Palgakulu                                                                     | 525 074        | 488 611        |
| Sotsiaalmaksud                                                                | 177 351        | 162 716        |
| <b>Kokku tööjõukulud</b>                                                      | <b>702 425</b> | <b>651 327</b> |
| Sellest kajastatud sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsese kuluna | 372 827        | 73 307         |
| <b>Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale</b>                         | <b>2</b>       | <b>4</b>       |

Kogu tööjõust moodustavad suure osa töövõtulepinguga palgatud töötajad. Täistöökoormusega töötajaid aasta lõpus asutusel ei olnudki.

## Lisa 10 Seotud osapooled

(kroonides)

| Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused |        |         |
|-------------------------------------------------------------------------------|--------|---------|
|                                                                               | 2009   | 2008    |
| Arvestatud tasu                                                               | 27 265 | 119 900 |

## Revisjonikomisjoni arvamus

26.03.2010

Revisjonikomisjon, koosseisus Kadri Tali ja Ott Sarapuu, on viinud läbi Eesti Õpilasesinduste Liidu revideerimise ajavahemikul 08.03.2010 – 26.03.2010. Revideerimise käigus tutvuti juhatuse poolt esitatud 2009. majandusaasta aruandega ning kuulati 2009. aasta 1. maist ametisse astunud juhatuse ülevaadet tehtud töödest ja saavutatud tulemustest.

Revideerimise käigus tuvastati järgmist:

### Juhtimine

2009. aastal oli Harju Maakohtu registriosakonnas registrisse kantud juhatuse liikmed:

- Deivi Sarapson juhatuse liige, isikukood 49010105714
- kanne Sille Lukk juhatuse liige, isikukood 49006130329

Sisuliselt tegutsesid juhatuse liikmetena aga järgnevad isikud:

- Katre Kikkas (kuni 1.mai 2009)
- Deivi Sarapson (kuni 1.mai 2009)
- Erkki Jaanhold (kuni 1.mai 2009)
- Henri Kiivit (kuni 1.mai 2009)
- Jana Schmidt (kuni 1. mai 2009)
- Annika Ojasild (kuni 1. mai 2009)
- Sille Lukk (alates 1. mai 2009)
- Kristo Peterson (alates 1. mai 2009)
- Kadri Tõrva (alates 1.mai 2009)
- Getter Grossthal (1.mai 2009- 13. november 2009)
- Elis Tootsman (alates 14. november 2009)
- Marianne Kikas (alates 14. november 2009)

Läbi aasta on toimunud juhatuse koosolekud, mille protokollid on kättesaadavad kodulehel [www.escu.ee](http://www.escu.ee) (eeskätt 1. mail ametisse asunud juhatuse omad). Protokollid on koostatud korrektselt ning tehtud otsused on selgelt välja toodud. Juhatuse liikmete osavõtt juhatuse koosolekutest on hea.

2009. aastal on toimunud kaks üldkoosolekut. Kevadise üldkoosoleku materjalid pole kahjuks kodulehelt leitavad, küll on aga põhjalik protokoll sügisese üldkoosoleku kohta.

Üheks kõige olulisemaks juhatuse tegevuseks tuleb pidada organisatsiooni toimimiseefektiivsuse parandamist. Juhatas vahetas välja tegevmeeskonna ning korraldas uute inimeste vahel paremini tööülesanded. Uus tööülesannete jaotus on meie hinnangul loogiline ja arusaadav ning tegevmeeskonna võimekus hea (loe: tööle võetud inimesed on tublid). Hea on tõdeda, et 2009. aasta teisest poolest alates on suudetud kaasata palju vabatahtlikke. Tunnustada tuleb juhatuse sammu vahetada kontor soodsama ja väiksema rendipinna vastu.

Õpilasesindustele suunatud tegevustest tõstame esile õpilasesinduste koolituste projekti ning mitmed liikmetele toimunud sündmused (suvekool, filmiõhtud, ümarlaud jne). Peame oluliseks

liikmetele suunatud sündmuste korraldamist ning senisest enam võiks mõelda mitmekesiste koolitus- ja enesetäiendamisvõimaluste pakkumise üle.

Õpilaste esindamine riiklikul tasandil oli aasta esimeses pooles tagasihoidlik. Aasta teises pooles Eesti Õpilasesinduste Liidu aktiivsus suurenes ning kaasa löödi oluliste seaduste loomisel (põhikooli- ja gümnaasiumiseadus) ning uue õppekava tegemisel. 2009. aastal alustati uue haridusplatvormi väljatöötamist, mis loodetakse esitada 2010. aasta kevadisel üldkoosolekul kinnitamiseks. Mitmeid esitatud ettepanekuid on võetud Riigikogu ja ministeeriumite tasemel kuulda ning tehtud vastavalt sellele korrekture. Õpilasesinduste Liit on olnud esindatud olulisemates töögruppides, foorumites ja kohtumistel ning nendes osaledes on suudetud esindada hästi õpilaste huve ja seisukohti.

Haridusplatvormi väljatöötamisel ning ettepanekute tegemisel seadusloomesse soovitame senisest veel aktiivsemalt kaasata liikmeid ning õpilaste arvamusi. Selleks on mitmeid võimalusi (uuringud, ümarlauad, sündmused, gallupid jne) ning neid tuleks oluliselt enam kasutada.

Liikmete informeerimine tegevustest on hea – regulaarselt saadetakse infokirja, kodulehel on välja toodud tulevased sündmused jne. Kasutusele on ka sotsiaalmeediakanalid, nt Twitter. Eesti Õpilasesinduste Liit on olnud hästi esindatud meedias ning oma seisukohti on suudetud meedia vahendusel piisavalt kommunikeerida.

Majandusaasta tegevusaruanne on koostatud põhjalikult ja täpselt, välja on toodud olulisemad arengud Eesti Õpilasesinduste Liidu töös ja tegemistes, esitatud on tulemused ning saavutused. Järgmistel aastatel võiks enam siduda aruande ka seatud eesmärkidega (tegevuskavaga), et oleks võimalik hinnata püstitatud eesmärkide täitmist.

Olgugi, et mitmed tegevused tulid seoses vähenenud rahastamisega lõpetada (õpilasesinduste toetamine projektide kaudu, Õpilastelehe väljaandmine) ei saa seda lugeda juhatuse tegemata jätmiseks. Seejuures on aga tähtis rõhutada, et 2010. aastaks on Haridus- ja Teadusministeerium otsustanud eraldada liidule 535 402 krooni, mis on kõige suurem 2010. aastal noorteühendustele antud toetus.

2010. aasta 1. mail ametisse astuva uue juhatuse tähelepanu tahame juhtida hetkel ametisoleva juhatuse algatatud Eesti Õpilasesinduste Liidu uue perioodi arengukava koostamisele. Selle kaudu seab organisatsioon endale strateegilised sihid ning kavandab tegevused ja ressursid nende saavutamiseks. Oluliseks tuleb pidada strateegiaprotsessi laiapõhjalist läbiviimist ning senisest enam pöörata tähelepanu organisatsiooni järjepidevale arengule. Kuna organisatsiooni töös ja valdkonna arendamisel on kandev roll vabatahtlikest liikmetel, siis tuleks edaspidi leida rohkem võimalusi neid heade saavutuste eest tunnustada ja esile tõsta ning organisatsiooni jätkusuutlikkuse suurendamiseks võimalusel hoida neid organisatsioonis tegevatenä rohkem kui üks aasta.

### **Majandusküsimuste lahendamine**

Eesti Õpilasesinduste Liidu majanduslikku olukorda hindab revisjonikomisjon heaks. Alates 1. maist tegevust alustanud juhatus on suutnud luua kulude kontrollimise süsteemi ning korraldanud raamatupidamise töökorraldust. Esitatud finantsaruanne vastab üldjoontes kehtivatele nõuetele ning on korrektne.

Aruandeaasta tulem oli 182 856 krooni.

### **Raamatupidamine**

30.04.2006 on kinnitatud raamatupidamise sise-eeskirjad. Raamatupidamise sise-eeskirjad vastavad Raamatupidamise seaduse nõuetele. Revisjonikomisjon ei ole vaadanud läbi kuludokumente ega oska anda hinnangut kulude õigele ja õiglasele kajastamisele ega mõistlikkusele

### **Raamatupidamise aastaaruanne**

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga ja Raamatupidamise Toimkonna juhenditega. Tulud ja kulud ning majandustehingud on kajastatud tekkepõhiselt, tulude ja kulude vastavuse printsiibist lähtudes. Tuludest on maha arvatud tegelikult tehtud kulud, olenemata sellest, kas need on tasutud või mitte. Rahavoogude aruandes on põhitegevuse rahavood kajastatud kaudsel meetodil.

### **Majandusaasta aruande vormistamine**

Majandusaasta aruanne on esitatud korrektselt ja õigeaegselt.

### **Kokkuvõte**

Kokkuvõttes võib öelda, et 2009. majandusaasta aruanne on koostatud väga hästi. Tegevusaruanne on piisavalt põhjalik ning esitatud on saavutatud tulemused. Revisjonikomisjon hindab juhatuse, tegevmeeskonna ning vabatahtlikke tööd tubliks!

Eesti Õpilasesinduse Liidu finantsseisund on hea, tagatud on piisav likviidsus ning kulud on juhatuse ja tegevmeeskonna kontrolli all. Juhatus on aktiivselt tegelenud täiendavate projektide kirjutamisega ning tulude suurendamisega.

Revisjonikomisjoni liikmete allkirjad:

|            |                          |       |            |
|------------|--------------------------|-------|------------|
| Kadri Tali | revisjonikomisjoni liige | ..... | 26.03.2010 |
|------------|--------------------------|-------|------------|

|             |                          |       |            |
|-------------|--------------------------|-------|------------|
| Ott Sarapuu | revisjonikomisjoni liige | ..... | 26.03.2010 |
|-------------|--------------------------|-------|------------|

| EESTI ÕPILASESINDUSTE LIIDU 2010.AASTA EELARVE |                                                   |                  |
|------------------------------------------------|---------------------------------------------------|------------------|
|                                                | <b>KULUD</b>                                      |                  |
| <b>Kulu rida</b>                               | <b>Kulu liik</b>                                  | <b>Summa</b>     |
|                                                |                                                   |                  |
| <b>1</b>                                       | <b>TÖÖJÕUKULUD</b>                                | <b>382 919</b>   |
|                                                | Palgakulu                                         | 382 919          |
|                                                |                                                   |                  |
| <b>2</b>                                       | <b>MAJANDAMISKULUD (üür, küte, vesi, elekter)</b> | <b>114 412</b>   |
|                                                | Üür                                               | 96 412           |
|                                                | Haldustasu                                        | 18 000           |
|                                                |                                                   |                  |
| <b>3</b>                                       | <b>ADMINISTREERIMISKULUD</b>                      | <b>103 938</b>   |
|                                                | Sidekulud                                         | 25 436           |
|                                                | Transpordikulud                                   | 54 022           |
|                                                | Bürootarbed                                       | 21 600           |
|                                                | Kodulehekülje haldamiskulud                       | 2 880            |
|                                                |                                                   |                  |
| <b>4</b>                                       | <b>ESINDUSKULUD</b>                               | <b>11 000</b>    |
|                                                | EMSL liikmemaks                                   | 1 000            |
|                                                | Esindustegevusega seotud kulude katmine           | 10 000           |
|                                                |                                                   |                  |
| <b>5</b>                                       | <b>ORGANISATSIOONI JUHTIMINE</b>                  | <b>30 000</b>    |
|                                                | Üldkoosoleku korralduskulud                       | 30 000           |
|                                                |                                                   |                  |
| <b>6</b>                                       | <b>Projektide kulud</b>                           | <b>781 281</b>   |
|                                                | Projekt Õpilaskondade võimekuse arendamine        | 141 958          |
|                                                | Projekt Noortest lähtuv tervisekasvatus           | 580 324          |
|                                                | Projekt HÕIGE                                     | 58 999           |
|                                                |                                                   |                  |
|                                                | <b>EELARVE KULUD KOKKU</b>                        | <b>1 423 550</b> |
|                                                | <b>TULUD</b>                                      |                  |
|                                                | <b>Tulu liik</b>                                  | <b>Summa</b>     |
|                                                | Noorteühingute aastatoetus                        | 535 402          |
|                                                | Projekt Õpilaskondade võimekuse arendamine        | 141 958          |
|                                                | Projekt Noortest lähtuv tervisekasvatus           | 580 324          |
|                                                | Projekt HÕIGE                                     | 58 999           |
|                                                |                                                   |                  |
|                                                | <b>Reserv</b>                                     | <b>134 787</b>   |
|                                                | Eelmiste perioodide tulem                         | 134 787          |
|                                                |                                                   |                  |
|                                                | <b>EELARVE TULUD KOKKU</b>                        | <b>1 451 470</b> |
|                                                |                                                   |                  |
|                                                | <b>TULUDE-KULUDE VAHE</b>                         | <b>27 920</b>    |

## **EÕELi sotsiaalpoliitilised lähtemõtted 2010**

1. Koolipsühholoogide ebakompetentsuse ja ametialase professionaalsuse ja eetika probleemide korral saab õpilane pöörduda õpilasesinduse ja sealtkaudu EÕELi poole, kes võtaks ühendust kooliga (juhul kui kooli sees probleemi ignoreeritakse või seda ei suudeta lahendada)
2. EÕEL jätkab õpilasesinduste koolitamist juhtimaks neid seeläbi tegema koolitusi/loenguid vajalikel teemadel oma kooli õpilastele.
3. EÕEL uurib koostöövõimalusi T.O.R.E organisatsiooniga
4. Tõstmaks teadlikkust nii õpilaste kui ka õpetajate õigustest ja kohustustest töötab Liit välja taskuraamatud ja viib läbi vastavaid koolitusi
5. Õpetajate kiitmine nende on oluline tegevus autoriteedi tõstmise ja elukutse väärtustamise eesmärgil (juba algatatud nt Eesti Õpetaja autähise projekt)
6. Kuna paljud sotsiaalpoliitika valdkonna ülesanded langeksid õpilasesinduste õlgadele, peab Eesti Õpilasesinduste Liit aktiivselt seisma õpilasesinduste rolli olulisuse eest koolikeskkonnas
7. EÕEL peab ennast koolides veel rohkem näitama
8. Tervisekasvatuse olulisuse propageerimine
9. Teavitustöö toetusvõimalustest ja -programmidest majanduslikult vähekindlustatud õpilastele

### EÕEL suunab ja toetab kohalikke õpilasesindusorganeid järgmistel tegevustel:

1. Õpilaste arvamust arvestatakse koolitoidu küsimuste osas – regulaarne uuringu/küsitluse läbiviimine õpilaskonna seas
2. Koolivägivalla vastu võitlemisel võib luua kooli õpilasesindus allorgani – õpilaskohuse – mille efektiivsus seisneb õpilane-õpilane suhtlust ja vanemate õpilaste autoriteedi kasutamist noorematele eeskujuna
3. Õpetajate ja õpilaste vahelise suhtluse parandamiseks erinevate ühisürituste korraldamine (nt „Laulud ja tantsud õpetajatega“)
4. Tugiõpilaste süsteemi kasutamine ka koolides, kus puudub T.O.R.E grupp
5. Motiveerivate loengute ja koolituste läbiviimine eesmärgiga tõsta õpilaste õpimotivatsiooni
6. Füüsilise keskkonna parandamisel kasutada koolidevahelist koostööd näiteks talgute vormis
7. Õpilased saavad olla suunavaks jõuks iganenud õpimeetodeid kasutavaid õpetajate osas hakates ise rohkem kaasa tegema tunnis, tundes huvi ja esitades küsimusi
8. Huvitegevuse soosimine nii kool sees kui ka kooli väljas.

9. Kohtumine aineõpetajatega väljaspool õppetunde eesmärgiga anda tagasisidet
10. Õpilaste seas viiakse läbi küsitlus andmaks õpetajatele tagasisidet nende töö kohta

EÕEL peaks avalikult väljendama arvamust järgnevate probleemide suhtes:

1. Õppevahendid on kallid. Õpilased peaksid ostma ainult neid õppematerjale, mida õpetaja reaalselt ka aktiivselt kasutab.
2. Kooli füüsiline keskkond ei tohi segada õppeprotsessi – koolid olgu soojad ja hästi valgustatud.
3. Lastevanemate kohustuslikud toetused koolile on lubamatud, ometi neid rakendatakse

## Õpilasesindajate roll Eestis

### EÕEL XXII Üldkoosolek

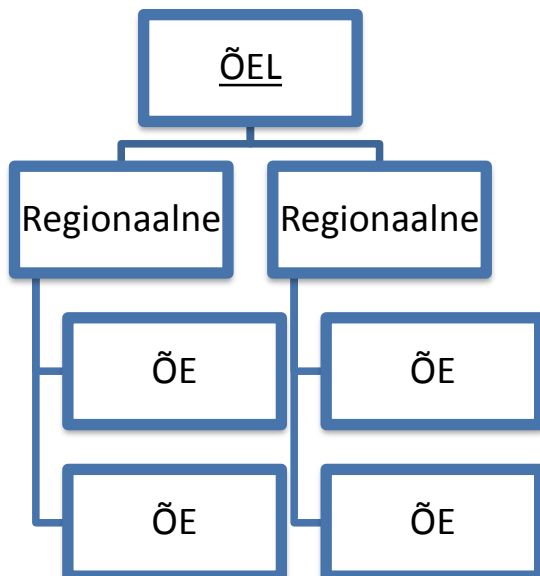
#### Õpilasesindaja isiksus

- \* Teiste esindamisoskus
- \* Hea õppeedukus (oluline õpetajatele, mitte õpilastele)
- \* Peab olema vaba suhtleja
- \* Populaarsus

#### EÕEL 2015

- \* EÕELiga on liitunud kõik üldharidus- kutsõppeasutused ning põhikoolid.
- \* Ebaaktiivseid noori on kaasatud suures hulgas.
- \* Kord aastas külastada kõiki liikmeskoole.
- \* Korralised koosolekud ametnikega kaks korda kuus.
- \* 2x aastas maakondades (igas).
- \* Toetusfondi rajamine.
- \* Õpilasleht!
- \* Igasse maakonda ÕE kogu (1x kuus).
- \* Püsi sponsorite leidmine (3 000 000).
- \* Järjepidev koostöö ülemaailmselt õpilasorganisatsioonidega.
- \* Uus logo.
- \* Saavutada ühiskonna poolne tunnustus.
- \* Hästi töötav meeskonna struktuur. Iga ÜK toimub eri maakonnas.
- \* Igas kvartalis arutelu aktuaalsetel teemadel.

| Kohustus               | Soovitav            |
|------------------------|---------------------|
| Algatusvõimeline       | Optimistlik realist |
| Vastutusvõime          | Esinduslik välimus  |
| Kohusetundlikkus       |                     |
| Vastuvõtlik kriitikale |                     |
| Meeskonnatöö           |                     |
| Eeskujulik kodanik     |                     |



The working group discussed the problems in the teaching of languages, especially as a result of and as a way to get rid of tension between language groups. We discussed both the practical situations in Finland and Estonia when it comes to the relation between different language groups, and especially the teaching of one of the languages to a group of the other.

The problems we found are the following

- *There can exist tension between people of different groups due to a language barrier, if communicating is not easy. If people from two groups never actually meet in normal circumstances and get to know each other, stereotypes easily arise and create hostile attitudes between the groups.*
- *The age you start to learn the other language is often not the best time; you learn languages faster the younger you are, and many negative attitudes in society might surfaced only later on. Often people realize too late the opportunity they could have used if they would have focused on learning languages in school.*
- *The teaching of languages as a whole focuses too much on things like grammar and using the language correctly. Many don't use what they know of a language because they are scared of making mistakes.*
- *All of the above create a lack of motivation to learn the language of the other group, which in hand makes dialog hard.*

The solutions we came up with, and would like to realize are

- *Methods like "Language showers", where a child from the majority language goes to kindergarten/school in the other language Also finding ways of applying this thinking of "learning by doing" to older people.*
- *Organizing bilingual events where young people of two different language groups are offered a safe and productive way to learn and practice communicating in another language. Having organizers fluent in both languages offers fast and easy translating when help is needed.*
- *Exchanges between schools and student unions so that the often very theoretical teaching of a language can be made more alive by actually having people to communicate with.*
- *Teach languages earlier in school and focus more on the language as a tool for communicating than that it is today. Learn to actually speak and use the language first, then to make it correct. Create a learning environment where the students are encouraged to speak. Focus more on oral tests in languages measuring the actual usage of the language, than theoretical and grammatical tests.*

EESTI ÕPILASESINDUSTE LIIT

## **HARIDUSPLATVORM**

**11. aprill 2010**

**XXII üldkoosolek Rapla Vesiroosi Gümnaasiumis**

## SISUKORD

|                                                           |    |
|-----------------------------------------------------------|----|
| SISUKORD.....                                             | 2  |
| EESSÕNA.....                                              | 3  |
| 1. EÕEL-i HARIDUSFILOSOOFIA .....                         | 4  |
| 2. EÕEL-i PIKAAJALISED HARIDUSPOLIITILISED EESMÄRGID..... | 6  |
| 3. HARIDUSPOLIITIKA TEEMAVALDKONNAD .....                 | 7  |
| 3.1. KOOLI VAIMNE KESKKOND .....                          | 7  |
| 3.2. ÕPPEKAVA .....                                       | 10 |
| 3.3. ÕPETAJA JA ÕPETAMISE METOODIKA .....                 | 13 |
| 3.4. TAGASISIDE, HINDAMINE JA RIIGIEKSAMID .....          | 15 |
| 3.5. ÕPPEVAHENDID .....                                   | 18 |
| 3.6. MATERIAALNE ÕPPEKESKKOND .....                       | 20 |
| 3.7. KOOL JA KODU.....                                    | 22 |
| 3.8. ÕPINGUTE SIDUSUS ELUGA NING EDASIÕPPIMINE .....      | 24 |
| 3.9 HARIDUSSÜSTEEMI JUHTIMINE .....                       | 26 |
| 3.10 E-ARENDUS JA IKT .....                               | 28 |
| 3.11 SOTSIAALMAJANDUSLIKUD VÕIMALUSED .....               | 29 |
| JÄRELSÕNA.....                                            | 30 |

## EESSÕNA

Haridusplatvormi loomine lähtub Eesti Õpilasesinduste Liidu (EÕEL) strateegilisest eesmärgist, mis märgib, et liidul peab olema tugev avalik poliitika, mis põhineb vastavatel alusdokumentidel ja on liidu tähtsaim tegevusvaldkond. Liidul on olnud viimase viie tegevusaasta hariduspoliitiline alusdokument, mida käesoleva platvormi koostamisega on oluliselt uuendatud.

Võrreldes senisega on uues haridusplatvormis muudetud teemade jaotust, toodud sisse haridusfilosoofia määratlus ning dokument on kujundatud pigem EÕEL-i avaliku poliitika alusväärtusi ja hariduspoliitilisi seisukohti kajastavaks platvormiks.

Uue haridusplatvormi koostamine algatati Kodanikuühiskonna Sihtkapitali rahastatava projekti „Hõige – Hariduspoliitika Õpilaste Integreeritud Eestvedamisel“ abil toimuva EÕEL-i avaliku poliitika valdkonna analüüsimise ja suutlikkuse suurendamisega.

Uue platvormi koostamise aluseks on 2009. aastal koostatud EÕEL-i eneseanalüüs, EÕEL-i partnerküsitluse raport, EÕEL-i liikmete küsitlus hariduspoliitika teemal, õpilaste fookusrühmade tulemused ja senise platvormi hindamine.

Haridusplatvormi koostamiseks ja sellesse kaasamiseks on kinnitatud eraldi kava, mille eesmärgiks on seatud paremini rakendada ja aktiveerida liikmeskonda ning sihtrühma oma eesmärkide teostamisel ja nende üle otsustamisel. Kaasamise kava oodatava mõjuna on määratletud õpilasesindajate ja partnerite teadlikkusel põhinev valmidus panustada EÕEL-i platvormis sätestatud eesmärkide saavutamisse.

Tulemuslikku hariduspoliitika mõjutamist,

Sille Lukk

EÕEL-i esimees 2009/2010. aastal

## **1. EÕEL-i HARIDUSFILOSOOFIA**

EÕEL-i haridusfilosoofia on Eesti õpilaste väärtuste, arusaamade ja põhimõtete kogum, mille põhjal määratletakse probleemid, püstitatakse eesmärgid, panustatakse avalikku arutellu ning hinnatakse saavutusi.

EÕEL-i haridusfilosoofia lähtub sellest, et hariduse peamiseks protsessiks on õppija areng. Seega on õpilane – tema vajadused, huvid, pädevused ja võimed – iga hariduspoliitilise otsuse keskmeks ja lähtekohaks.

Avatud maailmas elamiseks peab orienteeruma maailma ja Euroopa ajaloos, kultuurides, aktuaalsetes probleemides, tundma ja mõistma inimeste käitumist ning tõekspidamisi. Olema äratundmis- ja ettenägemisvõimeline

Vaja on osata mõelda ja uurida, õppida ja luua. Kiiresti muutuvus ühiskonnas on lisaks kindlatele teadmistele sama olulised valmisolek muutusteks ja arenguks, mitme keelde valdamine, eneseväljendus ja oskus õppida, valmisolek langetada otsuseid ja kanda sellega kaasnevat vastutust, oskus koguda ja töödelda infot, suutlikkus ja julgus olla loov, püstitada ning ületada isiklikke eesmärgi.

Haridust ei ole võimalik anda ega võtta, haritud inimeseks saab ainult ise arenedes. Faktide tuimal päheõppimisel ja nende veatult esitamisel põhineva arusaamaga kool on ohuks meie noorte inimeste loovusele ning laiemalt nende arengule ja eneseteostusele.

Üldhariduse kaudu saab noor inimene ühiskonna liikmeks – kujunetakse teisi mõistvaks, ühisarusaamu tajuvaks ning kooseksisteerimist väärtustav ühiskonna liige. Üldhariduse oluliseks rolliks on kujundada noortest inimestest vastutustundlikke ja algatusvõimelisi demokraatliku ühiskonna liikmeid. Ühiskonnaõpetuse ja teiste sotsiaalainete ning huviringide ja õpilasesinduse tegevus on kriitilise tähtsusega õppimaks osalema demokraatlikult organiseeritud tegevustes ning vältimaks passiivse suhtumise levikut ühiskonnas.

Kutsehariduse kaudu saab inimene kindlama suunitluse eneseteostuseks – üldhariduslike oskuste ja teadmiste kõrval tekivad erialased eesmärgid ja suutlikkus.

Eesti riikluse seisukohalt on oluline tagada laiapõhjaline ja piirkonniti võrdväärne ligipääs kooliharidusele. Transpordi ning koolivõrgu kujundamine ning hoidmine tagab igale õpilasele elukohast olenemata võimaluse omandada üldharidus.

Kool ei ole pelgalt koolimaja. Kool on kõikjal – nii koolihoones, selle ümbruses, igapäevaelu kogemustes kui ka õpilase kodus. Samuti õpivad koolis kõik – nii õpilased, õpetajad kui ka lapsevanemad.

Kooli tuleb näha organisatsioonina, millel on kaasamõtlevad ja -rääkivad liikmed, kes ühiselt otsustavad koolielu puudutavaid küsimusi. Kool kui organisatsioon toetab kõigi selles osalejate arengut – ja kõigil, kaasa arvatud õpilastel, tuleb aktiivselt panustada kooli arengusse.

## **2. EÕEL-i PIKAAJALISED HARIDUSPOLIITILISED EESMÄRGID**

1. Hoida jätkusuutlikult alal õppeasutuste kaasaegsust ja juurutada uusi võimalusi ja lahendusi, pidades silmas ökoloogilist mõtteviisi.
2. Kujundada õppija arengukeskne hariduskorraldus, mis põhineb õppijate teadlikel valikutel ja otsustel, sealjuures suurendades õppija vastutust.
3. Suurendada koolikeskkonna turvalisust ja sallivust eripära tunnustamise, vastastikuse austuse ning meeskonnatunde suurendamisega.
4. Kujundada koolist ühtse kogukonnana toimiv demokraatlik organisatsioon, mille otsustamisprotsessides osalevad kõikide osapoolte esindajad. Suurendada kooli otsustusõigust.
5. Tagada laiapõhjaline ja piirkonniti võrdväärne ligipääs kooliharidusele, mis põhineb kodulähedasel lasteaial ja põhikoolil, valikurohkel gümnaasiumil ja kutseõppeasutusel..

### **3. HARIDUSPOLIITIKA TEEMAVALDKONNAD**

#### **3.1. KOOLI VAIMNE KESKKOND**

Kooli vaimse keskkonna all peame silmas kooli reeglistikku, õhkkonda, õpilaste suhteid nii omavahel kui ka õpetajatega, õpilaste enesetunnet ja rahulolu, kooli huvitegevust, õpilase tervist ja turvalisust.

Õpilane veedab iga päev koolis keskmiselt 7 tundi, nädalas seega 35 tundi ja nii enamasti 12 aastat järjest. Kooli vaimne keskkond on koolielu osa, mida võib pidada hea õppeedukuse ja enesetunde alustalaks koolis.

#### **Väljakutsed:**

- Õpikeskkond on orienteeritud liigselt faktidele ja äraõppimisele, seega vähem seletamisele, põhjendamisele ja arusaamisele.
- Sageli ei ole õpetajad võimelised toime tulema ja ära kasutama õppetöös õpilaste eripärasid. Tavaline on mõnes koolis üldistav suhtumine, kõigi koos karistamine.
- Tundi segavate õpilaste klassist välja saatmine ei ole lahendus, kahjuks on see hetkel sageli esinev teguviis. Õpetajate jõud ja autoriteet ei käi üle raske käitumisega õpilastest. Õpilaste eripärade arvesse võtmine on raskendatud, kuna probleemsemates klassides on tavaliselt ka rohkem õpilasi ja õpetajal jääb õpilasega individuaalselt tegelemiseks vähem aega. Kui klassid on gruppidesse jagunenud, lõhestunud, siis on ka tavaliselt rohkem konflikte, lärmamist ning häirivat käitumist.
- Puudub turvatunne peamiselt põhikooliastmes – esineb kaasõpilaste poolset kiuslikku käitumist, konflikti puhul ei oska kaasõpilased sekkuda ega ohjata konflikti lahendamist. Positiivsete näidetena on koole, kus aitavad korda hoida vanemad õpilased.

- Liiga vähe panustatakse klassi sotsiaalse ühtsuse loomisele. Klassi kui sotsiaalse grupi ühtsus on oluline turvalise ja vaimselt stimuleeriva õpikeskkonna eeltingimuseks.
- Klassid on tihti liiga suured, mistõttu õpetaja ei jõua kõikide õpilasteni individuaalsel tasandil. Selle tulemusena võib esineda aeg-ajalt probleemide eiramist.
- Õpetaja kompetentsialast väljuvate teadmiste ja oskustega õpilased ei saa sageli oma küsimustele vastuseid.
- Õpilased tunnevad kesiselt oma õiguseid ja kohustusi. Õpetajad kasutavad õpilaste teadmatust vahel ära (näiteks tunnikontrollide ja kontrolltööde läbiviimisel) ja näitavad näiteks kooli sisekorra reeglitest kinnipidamatusega halba eeskujut.
- Õpetajate omavaheline konkurents ei soodusta meeskonnatöö väärtustamist õpilaste poolt ja näitab halba eeskujut.

#### **Eesmärgid:**

- Käivitada õpetajate täiendkoolitus konfliktide ennetamise ja suunamise teemadel. Ühe võimaliku lahendusena võiks koolis olla välispsühholoog, kellel puuduksid isiklikud suhted õpetajatega, mis võivad probleemi hindamisel tema objektiivsusele negatiivselt mõjutada.
- Tähtsustada meeskonnatööd ning panna tundides suurem rõhk ühistegemistele: projektidele, aruteludele.
- Kohustada koole välja töötama tegevusi kooli vaimse keskkonna parandamiseks: luua vanemate ja nooremate õpilaste vahel vastastikuse toetamise süsteem, tõsta psühholoogide usaldusväärsuse ja pädevuse taset. Samalaadsete konfliktide ja suuremate probleemide puhul peab olema õpetajal võimalus psühholoogiliseks nõustamiseks, seejuures peab psühholoog rääkima konflikti kõikide osapooltega.
- Vähendada tunduvalt õpilaste arvu klassis – optimaalne õpilaste arv umbes 20 inimest.
- Tarvidusel luua abiõpetajate ametikohti. Üheks võimalikuks lahenduseks tunnirahu klassi ja eraldi õpetaja olemasolu, kes oskab raskesti käituvate noortega tegeleda ja neid aidata.
- Tähtsustamist vajab klassijuhataja või mõne teise isiku roll, kes peab looma meeskonnatunnet. Tuleb soodustada meeskonnatunnet loovaid ja hoidvaid klassitegevusi.

- Käsitleda ka tundidevälist aega kui individuaalset mitteformaalset õpikogemust ja kaasata seda teadlikult õpiprotsessi.
- Tagada koolides kvaliteetne ja pidev arstiabi kättesaadavus. Tervishoiutöötajad peavad tegelema kooli tervisesõbralikumaks muutmisega.

### 3.2. ÕPPEKAVA

Põhikooli ja gümnaasiumi riiklikud õppekavad määravad kindlaks põhikooli ja gümnaasiumi õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid, riikliku õppekava põhimõtted, eeldatavad pädevused, õppekorralduse alused, kohustuslikud õppeained ja tunnijaotusplaani, nõuded kooliastmetele ja kooli lõpetamiseks ning kooli õppekava ülesehituse ja koostamise põhimõtted, olenemata kooli õiguslikust seisundist. (Põhikooli ja gümnaasiumi riiklik õppekava)

#### **Väljakutsed:**

- Õppekava on liiga mahukas ning faktikeskne. Õppekava on suunatud teadmiste jagamisele, mitte õpilase arengule. See tähendab, et õpiprotsessi fookuses on õppeaine, mitte õpilane oma huvid ja vajadustega.
- Õppeaineid, eriti aga reaalseid, seletatakse liiga faktipõhiselt. Puuduvad näitvahendid ja tihtipeale ei selgitata õpetatava praktilist mõtet ning seost argieluga.
- Õppekava ainekavadevaheline integratsioon on nõrk või puudub sootuks, mistõttu õpilastel ei teki teemadest tervikpilti. Uued õppekavad panevad senisest suurema rolli õpetajatele teha koostöö läbivate teemade kajastamiseks erinevates ainetes.
- Puudub piisav integratsioon huvi- ja koolihariduse vahel.
- Õpilastel on ainete ning ainete mahu valik piiratud. Kool teeb olulisemad valikud õpilase eest, jättes õpilasele enamasti valida vaid humanitaar- või reaalkallaku vahel. Õppekava probleem on üldises mahus, mida nõutakse kõigilt õpilastelt nende võimetest ja huvidest olenemata, mitte ainete hulgas, mida üldhariduskoolis õpetatakse.

#### **Eesmärgid:**

- Õppekava eesmärgiks peab olema õpilase tervikliku arengu toetamine. Seepärast tuleb rakendada individuaalsed õppekavad, esialgu gümnaasiumiastmes ja järk-järgult ka põhikoolis, kus on võimalik arvestada iga õpilase võimeid, vajadusi ja huvisid ning suurendada õpilaste valikuvõimalusi läbi isikliku tunniplaani koostamise. Õpilaste valikuvõimalus peab tunduvat suurendama.

- Koostada riikliku õppekava asemel üldharidusstandard, mis sätestaks muuhulgas põhihariduse ja keskkhariduse õpiväljundid ehk teadmised, oskused, väärtused ja hoiakud, mida õpilane peaks omandama. Õppekava kui selline oleks koolil ja õpilasel individuaalne.
- Kõigile kohustuslike ainete maht peab olema üldhariduskoolides ning kutsekoolides sama suur, seega tuleb gümnaasiumis kõigile kohustuslikku ainemahtu vähendada.
- Suurendada ainetevahelist integratsiooni (läbi mille ühtasi väheneb ainete maht) kasutades selleks näiteks mitme aine ühistunde ja praktilise suunitlusega õppe osatähtsust tihendades üldhariduskoolide ja kutsekoolide õppetööst koostööd ja seda juba põhihariduse tasemel.
- Taastada kooli roll kultuuriasutusena – integreerida huvikoolid ja üldhariduskoolid. Huvikoolid saavad kasutada üldhariduskoolide ruume. Suurendada kooli rolli huvitegevuses läbi täiendavate huviringide avamise ja lisafinantseerimise kõigis, eriti aga maapiirkondades. Tähtsustada kultuurilise aktiivsuse olulisust väärtushinnangute ja eluväärtuste kujunemisel – seda erinevates õppeainetes vastavalt õppekavale. (Nt eesti keeles, kirjanduses, ühiskonnaõpetuses, kehalises kasvatuses).
- Üldharidusstandard peab lähtuma põhimõttest, et kiiresti muutuvast ühiskonnas on faktiteadmiste asemel olulisem oskuste arendamine. Õpilased soovivad omandada eluks vajaminevaid oskuseid ja teadmisi, millest olulisemad on:
  - o õppimisvõime – oskus õppida ja selle väärtustamine;
  - o strateegiline ehk tulevikku suunatud mõtlemine;
  - o oskus informatsiooni koguda, töödelda ja esitada;
  - o sotsiaalsed oskused (suhtlemisoskus, meeskonnatööoskus, esinemisoskus);
  - o otsustamis- ja vastutamisvõime;
  - o oskus hoida oma füüsilist ja vaimset tervist;
  - o võime mõista teisi kultuure ja uskumusi ning keelteoskus.
- Kooli õppekava peab olema avatud muutustele ning seda tuleb kohandada ühiskonna poolt aktsepteeritud arengusuundadele. Tunnis peab enam arutama nii kodu- kui välismaiseid päevakajalisi sündmusi, et kinnistada õpitud fakte ja luua seoseid.

- Oluliselt tuleb parandada õpilaste personaalset kutse- ja karjäärinõustamist, mis peab algama juba põhikoolis ning olema koolis õpilastele kättesaadav. Nõustamise eesmärk on võimalikult laialdaselt toetada õppija eneseteostust, püüdes mitte raamitleda õpilase välja-vaateid ühe kindla eriala või valdkonna piires.
- Kodanikuharidusega tuleb alustada juba põhikoolis, seda nii õpilasesinduse demokraatliku toimimise toetamise kui ka ühiskonnaõpetuse läbi ning ka klassis toimuva õppetöö arutelu kaudu.
- Tuleb mitmekesistada õpetamise ja õppimise võimalusi loodus-, täppis- ja tehnoloogiaainete alaste teadmiste ja oskuste omandamiseks. Õpilastele tuleb tundides anda võimalus endale meeldivat teemat süvitsi uurida, et suurendada huvi aine vastu.

### 3.3. ÕPETAJA JA ÕPETAMISE METOODIKA

Õpilaste jaoks on õpetajad olulised teadmiste ja oskuste korrastamisel, õpihuvi suurendamisel, üldiste valmisolekute kujundamisel, sotsiaalse ja õppimist soodustava vaimse keskkonna loomisel. Õpetaja ülesanne on luua õppimise keskkond ja huvi ning õpetada, mitte ainult parandada ning hinnata.

Õpetajad peavad mõistma, et nende esmatähtsaks ülesandeks on õpilaste arengu toetamine, juhendamine ning suunamine.

#### **Väljakutsed:**

- Õpetajad on suure töökoormuse tõttu tihti närvilised ning neil pole aega õpilastega individuaalselt tegeleda ega pühenduda innustava vaimse õpikeskkonna loomisele.
- Õpetajate keskmine vanus on liiga kõrge
- Paljud õpetajad ei ole valmis võtma omaks tänapäeva ühiskonna vajadustest tulenevat õpetamise uut rolli.
- Õpetajate palgatase on madal – noored õpetajad ei tule kooli tööle, head õpetajad lahkuvad teistele, kõrgemalt tasustavatele töökohtadele.
- Mõningad õpetajad kiusavad ja mõnitavad õpilasi, on pahatahtlikud ning elavad ennast õpilaste peal välja, tekitades õpilastes alaväärsuskomplekse ning sildistamist.
- Mõningad õpetajad suruvad peale oma arvamust selle asemel, et lasta õpilasel argumenteerida ja põhjendada oma seisukohta.
- Õppima õpetamise asemel annavad õpetajad oma ainetunni lihtsalt ära, õpetamata tekitama seoseid õpitavate teadmiste, elu ja tulevikus rakendamise vahel. Õpetajad ei suuda väljuda oma aine piiridest. Õpilastes ei suudeta tekitada huvi aine vastu ja soovi seda omandada.
- Õpetajatel on puudu esinemisoskusest, enesekehtestamisest ning tihti vähe aega ja motivatsiooni, et võtta kasutusele uusi vahendeid ja meetodeid.
- Õpetamismetoodika pärsib sageli iseseisva ja loova mõtlemise ning suhtlemisoskuse arengut õpilastes.
- Nii õpilastel kui ka õpetajatel on suur kodutööde maht.

### Eesmärgid:

- Suurendada õpetajate palgataset, et head õpetajaks ei siirduks teistele ametikohtadele ning noored õpetajad oleksid motiveeritud õpetajaametit pidama.
- Õpetajate professionaalsuse tõstmiseks tuleb vähendada õpetajate suurt bürokraatliku töökoormust, võimaldades enam pühenduda igale õpilasele, hinnata tema arengut ning seda toetada.
- Õpetajakoolituses ja –täiendkoolituses pöörata enam rõhku praktilisele pedagoogikale ja psühholoogiale, et õpetajad oleksid valmis edukalt koolis töötama ning õpitud oskusi ja teadmisi reaalselt kasutama, mõistmaks paremini õppiva noore hirme, rõõme, käitumist. Õpetajakoolitus peab kaasas käima hariduse muutustega.
- Kasutatakse mitmekesiseid õppevorme: projekt-, avastus-, aktiiv-, probleem-, individuaal- ja rühmaõppe vormi ning teoreetilise osaga kooskõlas olevaid praktikume, õuesõppetunde, külastusi ja e-õpet. Õpetamisel tuleb ära kasutada kaasaegse tehnoloogia võimalusi. Tunnid peavad õpilaste jaoks olema huvitavad.
- Õpetajad peavad õpetama ja kujundama eluks vajaminevaid teadmisi ja oskuseid, millest olulisemad on:
  - o õppimisvõime ja oskus õppida ning selle väärtustamine;
  - o strateegiline, tulevikku suunatud mõtlemine;
  - o oskus informatsiooni koguda, töödelda ja esitada;
  - o suutlikkus ja julgus olla loov;
  - o sotsiaalsete oskuste arendamine lähtudes gruppitööst (suhtlemisoskus, meeskonnatööoskus, esinemisoskus);
  - o otsustus- ja vastutusvõime;
  - o oskus hoida oma füüsilist ja vaimset tervist;
  - o oskus rakendada teadmisi;
  - o keelteoskus.
- Algklasside õpe peab muutuma loovamaks ja mängulisemaks.
- Vähendada märgatavalt kodus õpitava uue materjali mahtu. Samas muuta tunde efektiivsemaks ja suurendada iseseisvast huvist tuleneva õppe osakaalu.
- Muuta õigusakte, võimaldamaks õppetöösse kaasata õpetajahariduseta külalisõpetajaid ja abiõpetajaid.

### **3.4. TAGASISIDE, HINDAMINE JA RIIGIEKSAMID**

Hindamine seisneb tavaliselt võrdlemises etaloniga. Antakse hinnang, mille ulatuses vastab tulemus etalonile, ning heal juhul tuakse välja mittevastavused. Tagasiside on sisuline, hindamine aga numbriline. Tagasiside on suunatud õppeprotsessi tõhustamisele ja soovitud õpitulemuse saavutamisele. Hindamine ja hinnangu andmine, mille alusel tehakse edasised otsused nagu näiteks kooli vastuvõtmine, õppetoetuse saamine, välja arvamine vms.

Põhikooli lõpueksamite eesmärkideks on hinnata õppekavas nõutud õpitulemuste saavutatust eksamiainetes, saada tagasisidet õppimise ja õpetamise tulemuslikkusest, suunata eksami sisu ja vormi kaudu õppeprotsessi, siduda järjestikuseid haridusastmeid ja -tasemeid. Gümnaasiumi lõpueksamite eesmärkideks on hinnata riiklikus õppekavas määratletud õpitulemuste saavutatust eksamiainetes, suunata eksami sisu ja vormi kaudu õppeprotsessi, siduda järjestikuseid haridusastmeid ja -tasemeid.

#### **Väljakutsed:**

- Õpilase tulevik, peamiselt just võimalused edasiõppimiseks, on pandud sõltuma 3 – 6 tundi kestvast eksamist ja seda mõjutavatest teguritest. Ühtlasi on sellega vähendatud lõputunnistuse väärtus.
- Riigieksamid ei suuda objektiivselt hinnata õpilase võimeid ja teadmisi (nt kirjand kontrollib ainult kirjalikku väljendamisoskust, kuigi ühiskonnas on suuline eneseväljendusoskus ja funktsionaalne lugemisoskus sama oluline).
- Õpilaste õppekoormus on suur, sest õpetajatel puudub teadmine, mida täpselt kontrollitakse riigieksamil. Seepärast tuleb täita kogu ainemaht ning õpetajal ei ole võimalik oma töösse loomingulisemalt suhtuda. Õpetajad keskenduvad liigselt eksamitulemustele, mistõttu nad on sunnitud vähendama eksamiväliste teemade hulka ning mahtu.
- Mõned õpetajad suruvad oma ainet peale.
- Õpilane, saades kooli kaudu teada vaid eksamite punktide arvu (sealjuures saamata tagasi enda kätte oma tehtud tööd) , ei saa eksamilt konstruktiivset tagasisidet.

- Haridussüsteem on liigselt orienteeritud numbrilistele hinnetele. Hinnatakse peamiselt ainemahus hakkamasaamist ja tuupimisoskust (ka spikerdamisoskust). Isiklik huvi õpitu vastu on nõrk või puudub sootuks.
- Õpilastele antakse üldisi hinnanguid (numbrilisi hindeid), kuid ei anta õpitulemusi parandavat tagasisidet (mis on hästi tehtud ning mida ja kuidas oleks vaja veel teha, et saavutada parem tulemus). Hindamise kriteeriumid ei ole tihti läbipaistvad – õpilane ei tea, milliste kriteeriumite järgi teda hinnatakse, õpilastele ei tutvustada, millises mahus on vaja õpitavat omandada, mida täpselt hinnatakse ja kuidas toimub teadmiste kontroll. Kehalises kasvatuses hinnatakse normide järgi, mida ei ole riiklikul tasandil kehtestatud.
- Kasutuseolevas viiepallilises hindamissüsteemis on vähe positiivseid hindeid, + ja – ning hinde „1“ kasutamine on segane.
- Õpetajad ei hinda õpilasi võrdselt – esineb hindamist subjektiivsete arvamuste ja sotsiaalse staatuse järgi. Õpetajad ei järgi hindamisjuhendit (nt kasutatakse arvestuslikke tunnikontrolle, järele tegemisel arvestatakse eelmist negatiivset hinnet). Hindamist kasutatakse karistamis- ja ähvardamismeetodina (nt tunnis korra hoidmiseks).
- Numbriliste hinnete ja negatiivse õpitulemuse liigne esiletoomine võib mõjuda õpilasele sildistavalt ning tekitada enesevääriskuse langust ja õpimotivatsiooni kadumist.
- Eesti hinnete süsteem ei võimalda lihtsat hinnete ja ainete ülekandmist välismaa koolidesse.
- Mõnel õpetajatel tekivad kiirelt eelarvamused, millest on hiljem raske vabaneda. Konsultatsioonidesse ja järeltöödele ei lasta õpilasi, kes puuduvad, isegi kui põhjusega (näiteks aktiivne tegutsemine koolivälisel alal).
- Osad õpetajad hindavad töid liiga kergekäeliselt, et vähendada oma töökoormust.

### **Eesmärgid:**

Hindamine peab muutuma tagasiside andmiseks, mis toetab õpilase igakülgset arengut ning vastab hindamisjuhendis seatud eesmärkidele.

- Oluliselt tuleb vähendada õppimist hinnetele ning tagada hindamisjuhendis/määruses seatud eesmärkide täitmine. Hindamise määrust tuleb korrastada (sh kaaluda hindamise süsteemi muutmist näiteks tähestikulise, 6- või 10-palliline hindamissüsteemile) ja tagada selle täitmine õpetajate koolituste ning abimaterjalide kaudu.
- Enam tuleb hinnata õpilase arengut ja oskusi teadmisi rakendada.

- Hinne on vaid üks tagasiside andmise viisidest. Õpilastele tuleb pakkuda numbrilise hindamise kõrval aina rohkem sisulist tagasisidet, mis annaks talle vajaliku informatsiooni enese arendamiseks. Tagasiside tulemusena peab selguma, mis on hästi tehtud ning mida ja kuidas oleks vaja veel teha, et saavutada parem tulemus. Ühe võimalusena kasutada enam suulist tagasisidet.
- Hindamise põhimõtted peavad olema kõigile õpilastele läbipaistvad ja arusaadavad. Õpetajatel peab olema kohustus selgitada hindamise kriteeriumeid ning pidada kinni hindamise juhendist/määrusest. Õpilastele tuleb pakkuda suuremat võimalust valida tulemuse saavutamise kontrollimist erinevate viiside kaudu. Tõhustada õpetajate täiendkoolitusi hindamise temaatikal.
- Tähelepanu tuleb senisest enam pöörata tööde analüüsile – õpetaja on aktiivne osapool, kes soodustab õpilasepoolset algatust. Mõlemad osapooled soodustavad efektiivset ja koostöörohket õppimist.
- Hinne ei tohi olla karistusmeetod, tunnis käitumine peab kajastuma eelkõige hoolsuse ja käitumise hinde.
- Kehalises kasvatuses, muusika- ja kunstiõpetuses minna üle hindamissüsteemile „arvestatud“ / “mittearvestatud“.
- Loobuda 1.-6. klassis numbrilisest hindamisest, asendades selle sisulisema ja õpilase arengut enam toetava tagasisidega.
- Arenguvestlused toimuvad vähemalt kaks korda aastas, kus osapooled analüüsivad õppija senist arengut ning arutavad edasiste võimaluste üle.
- Eksamite perioodi alguseks on kõik tunnid lõppenud ning aastahinded välja pandud, et oleks võimalik pühenduda eksamite edukale sooritamisele.

Õpingute jätkamiseks kõrgkoolis korraldab vastav õppeasutus õpilase sobilikuse kontrollimiseks eriala sisseastumiseksamid. Eesmärgiks on vähendada lõpueksamite tähtsust ning suurendada aastaringset tehtava õppetöö väärtust. Kaaluda võimalusi rahvusvaheliste testide kasutusele võtmiseks.

### 3.5. ÕPPEVAHENDID

Õppevahendid on õppekava täitmise ning õpilase arengu tagamiseks ja toetamiseks kasutatavad õpikud, töövihikud, tööraamatud ning muud õppevahendid ja -materjalid.

#### **Väljakutsed:**

- Osad õpikud on keerulise sõnastusega – õpikud on sageli koostatud oma ala ekspertide poolt. Seetõttu sisaldavad erialaseid termineid, raskeid lausekonstruktsioone, võõrsõnu ja mõisteid, mis raskendavad teksti mõistmist.
- Õpikud on kaalult rasked ning koolikotid on seega lubatust raskemad.
- Sõltuvalt ainest on osad õpikud aegunud – puuduvad ajakohased, viimase informatsiooniga õpikud. Samuti saavad õpikud koolidesse peale õppeperioodi algust.
- Õpikut peetakse sageli ainukeseks õpetamise aluseks ja teabe hankimise võimaluseks. Teisi võimalusi, näiteks õppefilme ja programme, ei kasutata piisavalt.
- Puudub kontroll õpikute kvaliteedi üle enne nende õppetöösse rakendamist.
- Töövihikud, mille peavad õpilased ise ostma on sageli kallid. Samas ei kasuta õpetaja töövihikuid või see ei haaku õpikuga.
- Koolides on õppetöösks tarvilikud või seda huvitavaks muutvad õppevahendid kehvast seisusest – näiteks keemia- ja füüsikaõppevahendid, geograafias kaardid, bioloogias illustreerivad tabelid ja skeemid.
- Koolides puuduvad kehalise kasvatuse tundide mitmekülgselt läbiviimiseks õppevahendid.
- Tööõpetuse klasside sisustus on amortiseerunud ning puuduvad materjalid ja töövahendid.
- Hoolimata mitmetest programmidest on koolides puudu arvutitest, projektoritest, televiisoritest, CD-makkidest ja teistest tehnilistest vahenditest.

#### **Eesmärk:**

- Õpikute kvaliteedi tagamiseks tuleb rakendada õpikute testperioodi. Õpikute koostajad peavad õpiku koostamise tööfaasis tellima eksperthinnanguid õpetajatelt ja

spetsialistidelt, samuti õpilastelt, saamaks tagasisidet õpiku vastavusest õppekavale, raskusastmest, integreeritusest olemasoleva õppevaraga ning teiste õppeainetega. Õpikute kvaliteedi tagamiseks tuleb ka enne õppetöösse rakendamist luua keskne kontroll ekspertide poolt.

- Õpikud peavad olema lihtsama sõnastusega, omavahel seostatud, vastama õppekavale, kaalult kergemad, erineva mahuastmega ja ajakohased. Hea õpik on huvitav, arusaadav, kaasaegne, sisaldab elulisi näiteid ning on ka keskkonnasäästlik.
- Õpik ei tohi olla ainuke õppevahend, kasutada tuleb ka info- ja kommunikatsiooni-tehnoloogia vahendeid. Kool peab võimaldama ka visuaalseid näitvahendeid. Õpilased peavad omandama oskuse otsida ise informatsiooni ja seda töödelda.
- Õpikute asemel võiks kaaluda vastava õppeaine temavihikute kasutusele võtmist, mis võimaldavad ka kiiremalt ja odavamalt muudatusi sisse viia.
- Rakendada riiklikke meetmeid, et õpilastele oleks tagatud ajakohased õpikud, mis jõuavad koolidesse õigeaegselt.
- Kaaluda võimalust alates 7. klassist töövihikutest loobuda ning võtta kasutusele töölehed.. Samuti tuleb enam rakendada e-töövihikuid.
- Tuleb välja töötada strateegiliste õppevahendite kohustuslik miinimumloetelu. Kohustada koole ja kohalikke omavalitsusi tagama loetelus olevad õppevahendid.
- Õppematerjalid peavad olema loovamad ja suunama õpilast mõtlema, mitte küsima, ja andma õpilasele ainult faktiteadmisi.
- Olenevalt aimest tuleb kasutada ka algallikaid ja teisi dokumente, et seostada õpiku faktid reaalse maailmaga.

### 3.6. MATERIAALNE ÕPPEKESKKOND

Õpikeskkonna all käsitleme kooli füüsilist keskkonda – nii koolimaja, nende sisustust ja ümbrust, klassiruumi kui ka koridore, aatriume-fuajeesid kui ka õpilase kodu ja selle ümbrust.

#### Väljakutsed:

- Kuigi haridusse on viimastel aastatel olulisel määral investeeritud, on mitmed koolimajad amortiseerunud. Klassiruumide plaanid ei vasta õpetamise ja õppimise viiside ootustel (ümarad, eripärased, kaarja mööblipaigutusega jne).
- Õpilastele ei ole tagatud tervislikud ja head tingimused õppetööks - mööbel ei vasta õpilaste ealistele ja füsioloogilistele nõudmistele, on vana, täis soditud ning rikub tihti õpilaste riideid ja rühti. Klassid on sageli alavalgustatud, kahjustades õpilaste silmanägemist. Talveperioodil on klassiruumid tihti jahedad. Samuti pole kõigil õpilastel kodus piisavat ruumilist keskkonda, et teha korralikult ära kodutööd.
- Paljudel koolidel puuduvad isegi rahuldavad tingimused kehalise kasvatus tundide läbiviimiseks (näiteks ujumistunnid ja suusatamine).
- Gümnaasiumivõrgu arengusuundi arvestades (piirkondlikud gümnaasiumid) on puudu õpilaskodused kaugemalt pärit õpilastele või vähekindlustatud perede lastele.

#### Eesmärk:

- Investeerida igal aastal koolimajade kordategemisse ja sisustusse selliselt, et nad vastaksid ühiskonna ootustele ja arengusuundadele.
- Õpilassõbraliku kooli ja materiaalse õpikeskkonna märksõnad: mugav, ilus, soe, otstarbekas, avar, puhas, valgustatud, hea ja positiivset meeleolu loova värvilahendusega.
- Õpiraskustes õpilaste puhul tuleks kaaluda nende kodu kontrollimist, et olla kindel selle vastavuses loomulik õpikeskkonna nõuetele.
- Võimaluse korral tuleb spordihooned rajada koolihoonete lähedusse. Olemasolevad võimlad ja staadionid on vaja renoveerida.

- Koolimööbel peab vastama õpilaste ealistele nõudmistele ning olema korrektne. Koolimaja ruumiline plaan peab kajastama õppimise väärtusi ja klassi ruumi ülesehitus ja mööbli paigutus peab olema õpilasi võrdselt kaasav. Samuti tuleb tagada korralik valgustus ning tahvlid.
- Korrastada kooliümbrus ja kasutada seda kevad- ja sügisperioodidel aktiivselt õppetöö läbiviimiseks.
- Rajada piisava kohtade arvuga õpilaskodude võrk riigis.
- Õpilaste vastutustunnet ning suhtumist kooli varasse tuleb parandada.

### 3.7. KOOL JA KODU

Õpilase jaoks ei ole kool pelgalt koolimaja. Kool on kõikjal – nii koolihoones, selle ümbruses kui ka õpilase kodus. Seega on oluline kooli ja kodu suhe ning ka tõdemus, et just pideva ja mõistmisel põhineva suhte kaudu saab tagada igale õpilasele reaalsed võimalused pühenduda õppetööle.

#### Väljakutsed:

- Vanemad delegeerivad liiga tihti oma kasvatuslikud kohustused koolile. Õpetajad ei peaks olema need, kes tegelevad lapse kasvatamisega. Koolil on oma roll, kuid vanemad peavad siiski koduse õpetamisega põhja alla panema.
- Õpetajate ja vanemate suhtlus põhineb tihti õpilasega seotud probleemolukordadel (tagajärgedel) mitte laiemalt õpilase arengul ja kooli tulevikul (ennetus). Osades koolides on võimaldatud e-Koolis ka kiituste kirjutamine, mis on meie hinnangul positiivne. Õpetajate ja lastevanemate vaheline suhtlus peab olema regulaarne, et ennetada probleeme võimalikult varakult.
- Kõigis kodudes ei ole loodud võimalused õppetööks. Paljud vanemad ei toeta oma last õppeprotsessis ja laps peab üksi hakkama saama.
- Lapsevanematel puudub üldiselt otsene tagasiside lapse arengu kohta. Arenguestlused ei toimu või toimuvad liiga harva ning puudub oskus seda hästi läbi viia.
- Arenguestluste ühendamine karjäärinõustamisega. Kutseõppe võimalusi peab rohkem tutvustama kui võimalust. Otsuste tegemine on eriti oluline 9. klassis, siis peaks sellele rohkem keskenduma. Teha ka põhikooli tasemel töövarjutamist, et näha, mida kutsekoolid endast kujutavad. Tuleks rohkem propageerida seda, et pärast kutsekooli on ka võimalik kõrgkooli minna. Tarvilik on põhikoolis põhjaliku kutsekoolide tutvustamine. Seda läbi arenguestluste, koolituste ja kooli külastuse.

**Eesmärgid:**

- Määratleda täpsemalt kooli ja kodu koostöö, ühisosa ning vastastikused kohustused ja õigused.
- Suurendada õpilaste teadlikkust teda abistavatest ja nõustavatest võimalustest koolis.
- Teadvustada õpilasi kooli ja kooliväliste kohtade olemasolust, kus saab rahulikult ja segamatult teha koduseid töid.
- Suurendada vanemate teadlikkust oma rollist lapse toetamisel vastavate koolituste ja arutelude korraldamise läbi. Suurendada lastevanemate rolli koolipoolsetes otsustes.
- Suurendada kontrolli õpilase koduste õppimisvõimaluste üle. Aidata kaasa vähekindlustatud peredesse vajalike õppevahendite leidmisega.
- Tihedamini korraldada arenguveestlusi nii õpetaja, õpilase kui ka lapsevanema juuresolekul.

### **3.8. ÕPINGUTE SIDUSUS ELUGA NING EDASIÕPPIMINE**

Elukestva õppe põhimõttest lähtuvalt on oluline näha ka üld- ja kutsehariduse õppe jätkutegevusi: tööturule siirdumine, edasi õppimine kas kõrgkoolis või täiend- ja ümberõppekursustel.

#### **Väljakutsed:**

- Üldine õppeprotsess ei lähtu elukestva õppe põhimõtetest – koolis hinnatakse, ent ei mõelda tulevikuvalikute peale. Hinnete ja eksamite ületähtsustamine. Mitteformaalse haridusega mitteamvestamine.
- Puudub nõustamissüsteem, mis teavitab ja aitab teha valikuid erinevate edasiõppimise võimaluste vahel. Puudub tundide raames integreeritud erialade tutvustus, andmaks ülevaadet teatud erialadest ja valikuvõimalustest selle valdkonna raames.
- Kooli juhtkond survestab õpilast valima kooli jaoks soodsaid eksameid. Õpilase arvamus ja eelistused edasise elu osas surutakse maha. Kooli vahetamine riigieksami tulemuste järgi tehtud pingeridade alusel.
- Puudub koostöö üldhariduskoolide, kutseõppeasutuste ja kõrgkoolide vahel, et toetada õppijat teadlike hariduslike valikute tegemisel.
- Õpilastel puudub mentor (ühe õpetaja kohta on liiga palju õpilasi), kes näeks teda kõrvalt ja oskaks tema häid ja halbu külgi kõrvalt analüüsida.
- Õpilastele ei tutvustata valikainete võimalikust piisavalt.

#### **Eesmärgid:**

- Tagada karjäärinõustamise võimalus iga kooli õpilasele tema vanemate osalusel.
- Korraldada õpilastele erinevaid üritusi, selgitamaks nende edasiõppimise võimalusi ja motiveerimaks neid enese edasiseks arendamiseks.
- Kooli vahetamisel või edasi õppima minnes mitteformaalsest haridusest omandatud oskuste arvestamine.

- Vanemate õpilaste sidumine noorematega mentorluse kaudu, et olla toeks ja suurendada noortes arengut ja tolerantsust. Õpilaste jaotamine erinevate õpetajate vahel, kes oleks õpilasele kui mentori eest.
- Luua üldharidus- ja kutsekoolide osas terviklik teavitamise süsteem – koolide võrdlustabeli koostamine, kus on ära toodud mitmed erinevad kooli valikut mõjutavad indikaatorid.
- Siduda keskharidusastme õppetööd kõrgkooliõppega läbi õpilastele võimaluse andmise üliõpilast varjutada (nn tudengivari) endale sobivas koolis ja sobival erialal.
- Praktika lisamine õppekavasse, et õpilane saaks järele mõelda oma tulevase erialavaliku üle.
- Tõhustada koostööd kutsekoolide ja gümnaasiumite vahel.

### 3.9 HARIDUSSÜSTEEMI JUHTIMINE

Haridussüsteemi all mõistame erinevaid hariduslikke korraldusi, organisatsioone ja koostöövorme.

Haridussüsteemi juhtimine peab lähtuma põhimõttest, et otsuseid langetatakse õppijast lähtudes ja teda kaasates. Otsused tuleb langetada kõige madalamal ja õpilasele lähimal tõhusal haldustasandil. Õpilane peab saama ise valida.

Peamine otsustamise tasand on kool. Kõik teised tasandid tegelevad võimaluste ja tingimuste loomise ja tagamisega.

#### **Väljakutsed:**

- Puudub üldine riiklik haridusstrateegia, mis seaks selged eesmärgid elukestva õppe põhimõtete rakendamiseks. Hariduspoliitilised otsused on seetõttu päevapoliitikast liigselt mõjutatavad.
- Haridusseadustik on kujundatud asutuste liikide järgi (põhikool, gümnaasium, kutseõppeasutus, rakenduskõrgkool, ülikool, erakool), mis loob organisatsioonilisi tõkkeid lahenduste leidmisele ja rakendamisele (iga asutus võitleb oma kitsa huvi eest).
- Puudub hariduslikest, majanduslikest, regionaalsetest ja sotsiaal-poliitilistest kaalutlustest lähtuv riiklik koolivõrgu plaan.
- Hoolimata hariduskulutustest ei ole koolide finantseerimine piisav. Tänase (2010.a) pearahasüsteemi tõttu kannatavad eriti maa- ja väikekoolid.
- Kõiki õpilasi puudutavaid küsimusi ei arutata õpilaste ja nende esindajatega läbi.
- Kooli juhtimine sh olulised otsused on ühe inimese - direktori - vastutada, mis ei motiveeri see teisi osapooli võtma vastutust ja kaasa mõtlema. Seetõttu jäävad mitmed probleemid (nt koolivägivald; kooli ja kodu suhtlus jne) lahendamata.

**Eesmärgid:**

- Lähtuvalt hariduslikest, majanduslikest, regionaalsetest ja sotsiaalpoliitilistest kaalutlustest planeerida ja korrastada koolivõrk pidades silmas hariduse kättesaadavuse ja kvaliteedi tasakaalu.
- Tuleb riiklikult reorganiseerida koolivõrk kesk- ja kutsehariduse tasemel. Koolivõrgu reorganiseerimisel tuleb lähtuda põhimõttest, et algkool peab asuma õpilastele võimalikult lähedal. Põhikool võib asuda kaugemal, kuid kohalik omavalitsus peab võimaldama koolitranspordi. Keskkoolid peavad kvaliteedi tõstmise eesmärgil asuma keskustes ning töötama ainult gümnaasiumitena (10 – 12 klass) või progümnaasiumitena (7 – 12).
- Tuleb korrigeerida pearaha süsteem maapiirkondade ja väikekoolide kasuks või välja töötada uus koolide rahastamise süsteem.
- Suurendada noorte osalust erinevates otsustusprotsessides. Riik peab arvestama noortega, et suurendada demokraatliku riigi õiguste tagamist ja motiveerida noori ühiskonnas kaasa rääkima.
- Haridussüsteemi muutuste kavandamisel ja otsustamisel tuleb enam võtta arvesse erinevaid uuringuid.
- Koolielu puudutavate küsimuste otsustamisel tuleb anda suurem vastutus erinevatele osapooltele. Selleks tuleb seadusega anda kooli hoolekogule koolielu puudutavate kavade ja eeskirjade kehtestamise õigus, direktor saab sedasi keskenduda koolielu juhtimisele.

### **3.10 E-ARENDUS JA IKT**

- Infotehnoloogiline pädevus on asendamatu eluline oskus.
- Tagada vajaduspõhine koolide varustamine kaasaegse info- ja kommunikatsioonitehnoloogiaga.
- Analüüsida õpetajate puudulikku osalemist IKT-alastel enesetäienduskoolitustel, võimaldamaks uute IKT-põhiste lahenduste ning tarvikute kasutamist.
- IKT võimaldada Interneti teel ainetunde ja tippmetoodikute näidistunde ning eriloenguid koos lisamaterjaliga
- IKT võimaldada puuduvatel õpilastel vältida mahajäämist kursuse käigust.
- Luua tehnoloogilised eeldused IKT efektiivseks kasutamiseks koolikeskkonnas.
- Õppetöö toetamiseks kasutada teemakohaseid arvutiprogramme, sealjuures arvestada potentsiaalseid kasutegureid ning ohte.
- Kui see on õpilasele kasulik ja lähtub tema heaolust, siis võtta kasutusele uued lahendused. Näiteks E-raamat. E-õpilaspilet. E-söömine. E-raamatukogu. E-menüü.

### **3.11 SOTSIAALMAJANDUSLIKUD VÕIMALUSED**

- Ühiskonna ja majanduse arengu seisukohalt on eluline igale õpilasele tagada kaasaegne haridus, sõltumata õpilase majanduslikust ja sotsiaalsest taustast.
- Vajaduspõhine toetamine on efektiivne, kuna igale õpilasele, kellel toetamist vaja on, leitakse sobiv ja individuaalne lahendus.
- Kuna paljudele õpilastele on koolisööök ainukeseks soojaks söögikorraks päevas, siis on tähtis, et see oleks kindlustatud ka majanduslikult vähekindlustatud peredele – koolisööök peab olema nii põhikoolis kui gümnaasiumis tasuta.
- Haridusasutuste, eriti kutseharidust andvate asutuste toetussüsteemid on läbimõttlemata, aegunud ja/või ebaefektiivsed, puudub vajaduspõhine otsustamine.
- Toetame eraalgatuslikke initsiatiive õpilaste toetamiseks, kelle õpingud on ohustatud majanduslike raskuste poolt.

## JÄRELSÕNA

Haridusplatvorm on eeskätt õpilaste jaoks olulisi teemasid ja eesmärke hõlmav mahukaks dokument.

Haridusplatvorm ei ole samas pelgalt paber, mida hoida sahtlis või kõvakettal. Platvormis kirja pandud eelistused ja eesmärgid saavad igapäevaseks tegelikkuseks, kui nende nimel töötavad pidevalt õpilasesindused ja neid ühendav liit ning teised haridusvaldkonna osapooled.

Täpsemad ja ajaliselt määratletumad seisukohad ja eesmärgid püstitatakse edaspidi Liidu arengukavas, tegevuskavas ja teistes tegevusi kavandavates dokumentides.

Haridusplatvormi täitmise kohta annab EÕEL-i juhatus aru üldkoosolekul kord aastas.

## **AITÄH**

Anne Nurmik

Annyka Sakkarias

Deniss Karamõškin

Edvard Ljulko

Eimar Veldre

Erki Kaikkonen

Jüri Ginter

Karl Kirt

Kristo Peterson

Kuldar Adel

Siiri Pajupuu

Susanna Paeväli

Uku Talmar

Ülo Vooglaid

Viive-Riina Ruus

Kõik töögruppide, fookusgruppide ning arutelurühmade juhid ja osalejad!

# Õpilasprojekt: Rohkem praktikat!

## Eesti Õpilasesinduste Liidu XXII Üldkoosolek 10.04.2010 Rapla Vesiroosi Gümnaasiumis

Grupi liikmed: Gregor Alaküla, Helena Semelson, Rasmus Haugasmägi, Margus Ülper, Raili Alandi, Kadri Palmiste, Triinu Aasaroht, Mari-Liis Uprus, Oliver Tiit, Mariliis Hopp, Karina Lõbus, Jornas-Toomas Iisak, Ott Aljas, Mart Laus, Hardo Hansar, Martti Kask, Martin-Erich Torjus, Ingel Kübar

### Projekti põhieesmärk

Luu fond ja internetikeskkond praktiliste tööde osakaalu suurendamiseks koolitundides.

### Projekti lühikirjeldus

Projekti tulemusel loodav lehekülj "rohkempraktikat.ee" toob meieni õpetajate ja õpilaste koostatud õppematerjalid digitaalsel ja lihtsal kujul. Lehekülje vahendusel on võimalik kutsuda oma kooli esinema praktikuid, esitada taotlus saamaks finantstoetust praktikamaterjalide soetamiseks või laenata praktikavahendeid teistelt koolidelt.

Lisaks korraldame ka konkursse täiendamaks õppematerjalide hulka.

### Projekti vajaduse põhjendus

Õpilastel on vähene huvi ainete vastu praegusel kujul. Vaheldust on tundide lõikes vähe. Õppematerjalid on tihti keerulised ja vähearusaadavad. Ajagraafik on paindumatu ja ei soosi praktikat tundides. Tihti on puudu ka ressursidest, et materjale soetada, mistõttu on paljudes koolides puudus vajalikest õppetarvikutest. Innovatiivseid õppematerjale on vähe (videomaterjalid ja powerpoint esitlused).

### Projekti tulemused

Luuakse lehekülj rohkempraktikat.ee.

Kõigile on tasuta kättesaadavad kvaliteetsed õppematerjalid.

Suureneb huvi õppeaine vastu.

Õpilastel tekivad seosed reaalse elu ja õppeaine vahel.

Lihtsustub õpetajate töö.

Keskkond lihtsustab praktiliste tööde läbiviimist ja edendab koolidevahelist koostööd.

Rohkem pööratakse tähelepanu tarvikute ja ressursside sihipärasele jaotusele koolides.

Luuakse fond praktika- ja õppevahendite võimaldamiseks kõigis koolides.

Läbi internetikeskkonna saab igaüks endale kooli praktiku kutsuda.

### Projekti tegevuskava ja eelarve

Luu meeskond

- Läbi ESCU motivatsioonikirjadega valiteks tiim (14 päeva)
- Tehakse esimesed koosolekud (maksimaalselt kuu aega pärast tiimi valimist), millede käigus:
  - Luuakse MTÜ
  - Valitakse tegevjuht
  - Tehakse tööjaotus
- Leitakse praktikud (2 kuud)

#### Finantsressursid

- leitakse sponsorid, kes toetavad praktikavahenditega (3 kuud)
- taotletakse muude ja fondi jaoks projektidega (6 kuud)

#### Konkursid materjalide leidmiseks

- leitakse koolid, kes valmistavad õppematerjalid (1 kuu)
- leitakse pädevad moderaatorid, kes hindavad õppematerjale (2 kuud)
- reklaam (pidevalt)
- konkursid õppematerjalide hulga täiendamiseks (vastavalt vajadusele)

#### Kodulehekülg (lihtne ja arusaadav kõigile)

- leitakse vajalikud inimesed (2 kuud)
- reklaamitakse (pidevalt)
- info praktikapäevade kohta ja praktikute kontaktandmed (jooksvalt juurde)
- kodulehekülje tõlkimine (inglise ja vene keelde) (pidevalt)
- kontaktandmed (pidevalt)

### Projekti ligikaudne eelarve

| Artikkel                             | Tulu             |
|--------------------------------------|------------------|
| Fond praktikavahendite muretsemiseks | 200 000          |
| Sponsorlustooted                     | materiaalne tulu |
| Projektitoetus                       | 25 000           |

| Artikkel                               | Kulu   |
|----------------------------------------|--------|
| Meeskonna loomise üritus               | 10 000 |
| Reklaamirahad                          | 5 000  |
| Kodulehekülg(süsteemi loomine, disain) | 10 000 |

## Töögruppi ettekanne: Vene-Eesti noorte koostöö

|                                                                     |                                                                                                                                                                                                    |
|---------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Probleem: Venelased ei austa eestlasi, eestlased ei austa venelasi. |                                                                                                                                                                                                    |
| Põhjus                                                              | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Pere seisukoht</li> <li>2. Õpetajate arvamus, mida surutakse peale.</li> </ol>                                                                           |
| Lahendus                                                            | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Ühiste emotsioonide tekitamine ( Nt: võistlused sega võistkonnas)</li> <li>2. Suhtlus õhtud (Austatud külaline tuleb rääkima selle olulisest)</li> </ol> |

|                           |                                                                                                                                   |
|---------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Probleem: Halb info levik |                                                                                                                                   |
| Põhjus                    | Puudub ühine infosüsteem hariduse kohta.                                                                                          |
| Lahendus                  | Luua info vahetus ÕEL-i ja ÕEA(Õpilasesindus Assamblee) vahel, kus mõlemad edastav üksteise uudiseid ja siis edasi ka liikmetele. |

|                                         |                                                                            |
|-----------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------|
| Õpilaste ühiste emotsioonide tekitamine |                                                                            |
| Koolide vahelised võistlused            | Spordivõistlused, kus võistkonnad on moodustatud sõpruskoolide õpilastest. |
| Huviringid                              | Nt: Tantsimine, käsitöö, kultuuri ring                                     |
| Suured laagrid                          | Inimeste grupid koosneksid võõrastest inimestest.(Vajab edasi mõtlemist)   |
| Arutelu töörühm                         | Räägitaks aktuaalsetest teemadest.                                         |
| Matkad                                  | Ühine tegevus ning kogemuste omandamine                                    |
| Integratsiooni festival                 | Bändid Workshopid                                                          |
| Vahetus õpilased                        | 2 nädalat-2 kuud. Kohal olevad abistavad mentorid                          |

Olga Johanson (Jakob Westholmi Gümnaasium)